

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 64
1939. március 21., kedd.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. l. editura ziarului Arad Közlöny. Inreg. în Reg. Publ. Perioadice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

Berlin mereven elzárkózik az angol és francia tiltakozás elől

Lázás tevékenység a londoni és párisi külügyi hivatalokban, ahol ismét arcvonalba akarják
tömöríteni a volt antanthatalmak országait és szövetségeseit

Izgalom és nyugtalanság Európaszerte a politikai események miatt

Londonból jelentik: Hétfőn délelőtt fél tizenegy órakor az angol kormány minisztertanácsra ült össze. A minisztertanácsban Lord RUNCIMAN kivételével, — aki jelenleg külföldön tartózkodik. — a kormány összes tagjai résztvettek. Megjelent a minisztertanácsban Sir Samuel HOARE is, aki a szombati tanácskozáson hiányzott. A miniszterek érkezésekor a miniszterelnökség előtt 200 főnyi csoport gyűlt össze. A minisztertanács megvizsgálta Sir Newille HENDERSON berlini angol nagykövét jelentését, amelyet a nagykövét Londonba való megérkezése után azonnal HALIFAX külügyminiszter elé terjesztett. Neville Henderson, berlini angol nagykövét kihallgatása az angol külügyi hivatalban több mint egy órát tartott. A minisztertanács jóváhagyta azt a nyilatkozatot, amelyet szombat este a határozatoknak megfelelően CHAMBERLAIN az alsóházban, míg Halifax a lordok házában olvastott fel.

Déli 12 órakor a miniszterelnökségre érkezett ATLEE és GREENWOOD, a munkáspárti ellenzék két vezére. A déli minisztertanács déli 12.15 órakor ért véget.

A minisztertanács összeülése előtt Halifax lord külügyminiszter kihallgatáson jelent meg VI. GYÖRGY angol király előtt. A külügyminiszter fél óra hosszat maradt a Buckingham-palotában.

A hétfőn délelőtt tartott minisztertanács után Chamberlain kihallgatáson fogadta Atlee és Greenwood munkáspárti ellenzéki vezéreket, akiket tájékoztatott az általános helyzetről. Chamberlain ezután Sir Archibald Sinclairt, a liberális ellenzék vezérét fogadta. (Rador.)

London várja Lebrun francia köztársasági elnököt és Bonnet külügyminisztert

London, Lebrun francia köztársasági elnök feleségével kedden érkezik Angliába hivatalos látogatásra. Az elnököt Dowerben a király képviselőjében a glaucchesteri herceg fogadja. Míg az angol királyi pár az elnököt a Viktória pályaudvaron várja.

Az angol főváros egyébként ünnepélyes fogadtatást készít elő a francia köztársaság elnöke

és annak felesége számára. A házakat francia és angol zászlókkal, valamint a francia köztársaság jelvényeivel díszítették fel. A francia köztársasági elnök és felesége londoni tartózkodásuk alatt a Buckingham-palotában nyer elszállásolást. A kíséret tagjai szintén a királyi palotában laknak majd, míg Bonnet francia külügyminiszter a francia nagykövetségen száll meg. (Rador.)

I.

Berlinből jelentik...

Németország visszautasította az angol-francia jegyzékeket

A Havas-iroda jelent: Franciaország és Anglia együttesen elhatározták, hogy a csehszlovák események miatt tiltakozó jegyzéket nyújtanak át Berlinben. Londonban és Párisban bizonyosra veszik, hogy az Egyesült-Államok is csatlakoznak ehhez a lépéshez.

A francia és angol követek együttesen átnyújtották Berlinben kormányok tiltakozó jegyzékét, amelyben a kormányok kijelentik, hogy a Csehszlovákiához tartozó területeknek Németország által történt megszállását nem ismerik el jogosnak. Tudomására adják a német kormány-nak, hogy a müncheni egyezménynek egyoldalú és önkényes megsértését nem fogják megtorlás nélkül hagyni. A jegyzékek megállapítják még, hogy Csehszlovák és Morvaország megszállására

semmi ok nem forgott fenn. A német beavatkozást mesterségesen idézték elő. A jegyzék végül a régi állapot visszaállítását és a müncheni egyezmény hatályának változatlan megtartását követeli.

Ribbentrop német külügyminiszter szombaton az esti órákban fogadta az angol és a francia nagyköveteket, akik a cseh területek megszállása miatt kormányaik tiltakozó jegyzékét nyújtották át. Ribbentrop külügyminiszter a jegyzék átvétele után azonnal közölte az angol és francia nagykövettekkel, hogy kormánya a tiltakozó jegyzéket a leghatározottabb módon visszautasítja. A német kormány szerint a cseh és morva területeknek Németországhoz való csatolása tisztára német belügy. (Rador.)

„Szlovákia független állam“

Pozsonyból jelentik: Az „United Press“ szerint az az egyezmény, amelyet szombaton írtak alá Tiso szlovák miniszterelnök, Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter és Durcsánszky szlovák külügyminiszter, biztosítja

Szlovákia függetlenségét és 25 évre szavatolja Szlovákia védelmét és annak határait.

Szlovákia eszerint független és önálló állam, saját hadsereggel, saját külügyi szolgálattal és saját valutával.

Valutájának alátámasztására megkapja a volt cseh nemzeti bank aranykészletének és devizakészletének 15—20 százalékát, megkapja a cseh hadianyag nagyrészét, amely jelenleg Szlovákiában van. Ha Szlovákia úgy kívánja,

gazdasági és vámközösségre léphet a német birodalommal, amit saját kívánságára bármikor felbonthat.

A német csapatokat azonnal kivonják Szlovákiából, míghelyt az ottani helyőrségekben levő cseh csapatokat lefegyverezték.

Pozsonyból jelentik: A szlovák kormány tagjai a Szent Márton-katedrálisban istentiszteleten vettek részt, hogy ezáltal is megünnepeljék Szlovákia felszabadulását.

A Hlinka-gárdák főparancsnoka elrendelte a zsidók tulajdonában lévő gépjárművek elrekvirálását. A zsidóktól elrekvirált autókat a Hlinka-gárdák rendelkezésére bocsájtják. (R)

Jeruzsálemből jelentik: A Havas-ügynökség jelentése szerint Csehszlovákia főkonzulja megtagadta, hogy képviselőt a német kormány megbízottjának átadja. (R.)

„Meg akarják zavarni Németország délkelet-európai kapcsolatait“

Berlinből jelentik: A „Deutsche Diplomatiscbe Korrespondenz“ állástfoglal a Németország ellenes rágalomhadjárral szemben és visszautasítja azt a híresztelést, amely bizonyos szándékot akar tulajdonítani Németországnak Románia és Jugoszlávia irányában.

Közi a lap, hogy főként Franciaországban találhatnak ki ilyen híreket, ott, ahol egy tábornok legutóbb azt a hírt kürtölte világgá, hogy a németek támadásra készülnek Németalföld és Svájc ellen és ahol kitalálták már azt is, hogy Németország Belgiumot is ketté akarja választani.

Most, hogy a cseh nemzet sok hányódás és próbálkozás után megtalálta történelmi fejlődésének egyedüli biztos útját, minden áron meg akarják zavarni Németországnak délkelet Európa-hoz való viszonyát

és ezért a rágalmazás politikájához folyamodnak. Annak ellenére, hogy mind román, mind pedig német részről hangsúlyozottan rámutattak a hírek valótlanságára, mégis továbbterjesztik azokat. Ezzel szemben elhallgatják azt az igazságot, hogy

Bucurestiben mindkét félre nézve hasznos gazdasági együttműködésre vonatkozó tárgyalások vannak folyamatban.

Berlinből jelentik: A „Berliner Nachtausgabe“ legutóbbi száma cikket közöl, amelyben élesen bírálja a demokráta államok magatartását a német birodalommal szemben. A

lap azt írja, hogy az elmúlt 48 óra alatt a demokráta államok külügyi hivatalaiban állandó megbeszélések folynak és az angol, francia és

amerikai sajtóirodák és újságírók rendkívül heves és hazug beállítást támadásokat intéznek Németország ellen. (R.)

Hácha Hitler bizalmát élvezi...

Prágában Hacha volt csehszlovák köztársasági elnök és Beran volt miniszterelnök fogadták a cseh nemzeti küldöttséget, amelyet Gayda tábornok vezetett. Hacha volt köztársasági elnök kijelentette, hogy mély beunyomást kért benne az a szívélyes fogadtatás, amelyben Ber-

linben részesítették és hogy büszke arra, hogy Hitler bizalmát élvezzi. Gayda tábornok kijelentette, hogy a vezetése alatt álló cseh nemzeti szervezet hűen fogja követni a Hacha által adott politikai direktívákat. (Rador.)

A cseh aranykészlet sorsa

Berlinből jelentik: Egy hivatalos jelleggel bíró német közlemény az alábbiakat jelenti: „Egyes angol lapok azt írják, hogy a „náci” ellopták a csehszlovák Nemzeti Bank prágai központjában talált aranyat. Hivatalos körök megállapítják, hogy a volt Csehszlovákia aranykészletének nagy része külföldön, mégpedig Londonban van. Prágában mindössze a bank aranykészletének kis hányada található. Ezt az aranykészletet továbbra is prágai bankban hagyják, mert semmi ok sincs annak elszállítására. Prágában az arany ugyanis épp olyan biztonságban van, mint Berlinben.

Londonból jelentik: A „Daily Herald” közli, hogy közel 75 millió angol fontot kitevő aranyat és más, Csehszlovákia tulajdonát képező értéktárgyakat tiltottak le az angol és amerikai kormányok. A lap leszögezi, hogy ezek az értékek angol bankoknál vannak letétben és az angol kormány megtiltotta, hogy a csehszlovák aranyból, vagy értéktárgyakból átutalásokat eszközöljenek.

II.

Anglia cselekvéshez látott...

Megélénkült az élet a Downing-streeten

London. Az angol kormány tagjai vasárnap sem távoztak el a fővárosból. A miniszterelnökségen és a külügy hivatalban egész vasárnap lázas diplomáciai tevékenység folyt Chamberlain miniszterelnök fogadta Kingsley Wood légügyi minisztert, Halifax külügyminiszter pedig megbeszélést folytatott Cadogan külügyi államtitkárral. Halifax külügyminiszter délután Cadoganal és Stanley-vel a külügyi hivatal külkereskedelmi osztályának vezetőjével a miniszterelnökségi palotába ment. Közben Chamberlain magához kérte Horace Wilson, aki egyik bizalmas tanácsosa a miniszterelnöknek. Nem sokkal később Lord Chatfield véderő fejlesztés minisz-

ter, délután pedig Inskip nemzetvédelmi miniszter és a dominiumügyi miniszter keresték fel Chamberlain miniszterelnököt. Halifax lord délután Maisky szovjetnagykövetet és Newille Hendersont a Berlinből visszarendelt angol nagy követet fogadta, aki részletes jelentést tett a helyzetről. (Rador.)

London, VI. György angol király tegnap az est folyamán egy óras kihallgatáson fogadta Chamberlain miniszterelnököt, aki a nap folyamán három ízben tanácskozott Halifax lord külügyminiszterrel. A miniszterelnök a légügyi minisztert is hosszabb kihallgatáson fogadta. (Rador.)

Anglia a szovjetet hívja..?

A Daily Mail diplomáciai szerkesztője azt írja, hogy az angol kormány forma szerint meghívta Szovjetországot, hogy csatlakozzék Anglia és Franciaország, valamint azon államok szövetségéhez, amelyek együtt akarnak működni, hogy a német terjeszkedésnek ellenálljanak. A lap szerint ezt a meghívást Halifax lord közölte Maisky londoni szovjet nagykövettel. A lap ebből azt a következtetést vonja le, hogy a szövetség megkötése esetén a kötelező katonai szolgálat bevezetése elke-

rülhetetlen. A fegyverkezést is még nagyobb mértékben és gyorsabb ütemben kell folytatni, mint eddig.

Chamberlain tegnap hosszú telefonbeszélést folytatott Lyonssal, az ausztráliai kormány miniszterelnökével. A beszélgetés után Lyons nyomban bejelentette, hogy az ausztráliai kormány kedden tanácskozni fog és ennek a tanácskozásnak egyetlen tárgya az európai helyzet alakulása. (R.)

Támadják a friss angol-német ipari egyezményt

A Financial News élesen bírálja a múlt héten aláírásra került Angol-német ipari egyezményt. A lap szerint ezzel az egyezménnyel sem a City körei, sem pedig a baráti országok nincsenek megelégedve. Ez az egyezmény különben is ellenmondásban áll az angol-kereskedelmi egyezmény szellemével és könnyitene Németország gazdasági helyzetén. A lap azt követeli, hogy az angol kormány semmisítse meg a két ország gyáripárosai között megkötött egyezményt és foganatosítson olyan intézkedé-

seket, amelyek meggátolják Németország kétségbeesett törekvéseit kivételének fejlesztésére. A lap a továbbiakban még azt is követeli, hogy a kormány adjon nyilatkozatot, amely szerint minden egyéni vagy együttes megbeszélés Németországgal ezidőszert ellentétben áll az angol hivatalos politikával. Nagybritanniának követnie kell az Egyesült-Államok példáját és különleges vámokkal kell sújtania a Németországból behozott árukat. (R.)

A nyugati demokráciák elérkeztek a végső engedékenység határáig

Londonból jelentik: A „News Chronicle” szerint a szombati angol minisztertanács nyilvánlag jóváhagyta azt a tervet, hogy

Anglia Franciaországgal és egyéb arra hajlandó hatalmakkal szövetséget kössön Németország további támadásainak elhárítására.

A hétfői minisztertanácsban foglalkozott a kormány az eddig tett diplomáciai intézkedések jóváhagyásával.

Halifax külügyminiszter ismertette Henderson nagykövet jelentését, majd pedig a romániai helyzetet.

Letárgyalta a minisztertanács Hudson kereskedelmi államtitkár varsói utját és Beck lengyel külügyminiszter londoni látogatását. Ezenkívül a dominiumok válaszait az angol kormány kérdésére, hogy mit tennének bizonyos fordulat esetén, azonkívül letárgyalták más idegen hatalmak válaszait Anglia hasonló kérdéseire. Végső felhatalmazást kért a kormány a minisztertanácstól a további intézkedések megtételére.

A budapesti „Az Est” tudósítójának londoni jelentése szerint az angol kormánykörök felfogása azt mutatja, hogy

a nyugati demokráciák elérkeztek engedékenységük végső határáig.

A megbékülési politikát hatalmi politika váltotta fel és ezt a felfogást Chamberlain miniszterelnök is a magáévá tette, amennyiben az angol külpolitikát teljesen új utakra terelte.

Londoni lapok értesülése szerint Hitler állítólag vezérkari értekezletet hívott össze Berlinbe.

A Daily Mail azt írja, hogy Anglia önvédelemre már fel van fegyverkezve, de ha a Németországtól keletre fekvő országok védelmére is kötelezettségeket vállal, akkor újja kell alakítani a katonai rendszerét, ami az általános hadkötelezettség bevezetését jelentené.

Washingtonból jelentik: Az Egyesült-Államok kormánya elkészítette azt a jegyzéket, amelyben a német kormánynál tiltakozni

akar Csehország és Morvaország bekebelezése ellen.

Buenos Airesből jelentik: Cantilo külügyminiszter a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy az argentinai kormány a szokásnak megfelelően igazolni fogja a német ügyvivő közlését a cseh-morva-protektorátus létesítésével kapcsolatban.

Londonból jelentik: (Rador.)

A Reuter-iroda jelentése szerint Nagybritannia kormánya állandó összeköttetést tart fenn a szovjet-orosz, lengyel, román, jugoszláv, török és bolgár kormányokkal a közép-európai helyzetre való tekintettel. Az angol kormány egyébként különböző gyarmatain elővigyázatossági rendszabályokat foganatosított.

Ugyancsak a Reuter-iroda jelentése szerint Gibraltárban ma hivatalos felhívás jelent meg, amelyben felszólították az angol alattvalókat, hogy lépjenek be az angol léghárító-tüzérség tagjainak sorába. A felhívást a gyarmatügyi miniszter előzetes engedélyével bocsátották ki.

Tilea követ látogatásai

Megbízható helyről származó értesülés szerint a román kormány hivatalosan tájékoztatta Angliát. HALIFAX külügyminiszter ebben a kérdésben hosszasan tanácskozott TILIA román követtel, aki ezután HOARE-BELISHA hadügyminiszterrel és STANHOPE a birodalom admirálisának első lordjával folytatott megbeszélést. (Rador.)

Hazautazott a londoni német követ

Válaszképen az angol nagykövetség jelentéstétel céljából való visszahívására a német kormány is visszahívta Dierksen londoni nagykövetet, aki tegnap délután két órakor hagyta el az angol fővárost. (Rador.)

Varsóba érkezett az angol kereskedelmi államtitkár

Varsó. (Rador.) Hudson angol helyettes kereskedelmi államtitkár lengyelországi utja során hétfő reggel látogatást tett Beck lengyel külügyminiszternél, az iparügyi miniszternél és a miniszterelnökhelyettesnél. Hudson ezután megjelent a köztársasági elnök palotájában, ahol beírta nevét a látogatók könyvébe, majd Rydz Smigly lakására hajtatott, utána pedig a miniszterelnök lakásán adta le névjegyet. Délelőtt a kereskedelmi bizottság vilásreggelit adott az angol vendég tiszteletére.

III.

Franciaország rendkívüli intézkedésre készül

Megszavazták a teljhatalmat a francia kormánynak

Páris. A kamara 321 szavazattal 264 ellenében elfogadta a rendkívüli felhatalmazásról szóló törvényjavaslatot. A megszavazott törvény rendkívüli felhatalmazást ad a kormánynak november hónap végéig az ország védelmére szükséges intézkedések keretében. Így jogában áll a kormánynak a nevezetesen munkajót meg szüntetni, a gyárakat és iparüzemeket az állam számára kisajátítani.

Mint hírlik, a rendkívüli felhatalmazás alapján, a kormány a katonai szolgálati időt két évről három évre fogja felemelni. (Rador.)

„München nem bántam meg, de...”

A francia szenátus bizottsága délelőtt tárgyalta Daladier miniszterelnök kormányának rendkívüli felhatalmazásáról szóló javaslatot, amelyet a képviselőház már megszavazott. A szenátus pénzügyi bizottsága előtt Daladier hosszabb beszédben világított rá a rendkívüli felhatalmazás szükségességére és rámutatott arra, hogy a jelenlegi külpolitikai helyzet szükségessé teszi a katonai, gazdasági és pénzügyi felhatalmazást. A beszéd végén az elzász-lotharingiai szenátor megkérdezte Daladier miniszterelnököt, hogy a kormány tervez-e rendkívüli intézkedéseket a határok mentén. Daladier azt válaszolta, hogy amennyiben rendkívüli intézkedésekre sor kerülne, akkor a kormány a szenátus külügyi bizottságával közölni fogja az intézkedéseit. A szenátus pénzügyi bizottsága végül is 25 szavazattal 2 ellenében hozzájárult a kormány rendkívüli felhatalmazásához.

A szenátus ülésén a rendkívüli felhatalmazási törvényjavaslat tárgyalásakor Daladier miniszterelnök még a következőket mondotta:

— Franciaország nehéz helyzet elé került, amelyet gyorsan és nagy határozottsággal kell megoldania. A münchen egyezményt és a francia-német egyezmény megkötését nem bántam meg, de samálattal le kell szögezni, hogy ezek a megállapodások romba dőltek. Már holnap hozzákezdünk azon intézkedések életbehozásához, amelyeket az ország védelme érdekében feltétlenül szükségesnek találunk. A cél érdekében kénytelenek leszünk a szociális törvények érvényességéhez is nyulni.

A szenátus a miniszterelnök beszéde után 286 szavazattal tizenhét ellenében megszavazta a Daladier kormányának a nyolc hónapos rendkívüli felhatalmazásáról szóló törvényt.

Francia minisztertanács

A felhatalmazási javaslat megszavazása után összeült a francia minisztertanács, melynek ülése két és fél órán keresztül tartott és feltüzenezve ért véget. Utána kommunikékat adtak ki. A közlemény értelmében Daladier referált a kamarai és a szenátusi ülésről, majd megbeszélte a felhatalmazási javaslat alapján kiadandó rendeletek szövegét, melyek azonnal kihirdetésük után életbe lépnek. A rendeletek végleges szövegét tegnap délután 5 órakor tartott minisztertanácsa határozta meg. (Rador.)

A lengyel nagykövet Bonnetnél

Páris. Bonnet francia külügyminiszter vasárnap fogadta a lengyel nagykövetet. A berlini francia nagykövet is megérkezett vasárnap Párisba. (Rador.)

A berlini francia nagykövet Párisba utazott

Közben Berlinben Sir Neville Henderson angol nagykövet egyórás tanácskozást folytatott Coulandre francia nagykövettel, majd elhagyta Berlint és visszautazott Londonba, ahová tegnap délután érkezett meg. Megérkezése után nyomban Halifax angol külügyminiszterhez ment, akivel egy órán keresztül folytatott megbeszélést. Coulandre berlini nagykövet tegnap délután hagyta el Berlint és Párisba utazott. (Rador.)

Berlin. (Rador.) A D. N. B. távirati iroda jelentése szerint Welczek gróf, párisi német nagykövetet Berlinbe rendelték jelentéstétel végett.

Közös angol-francia-szovjet tanácskozás?

Londonban arról tudnak, hogy már a legközelebbi időben angol-francia-szovjet közös tanácskozás lesz az Egyesült Államok részvételével. Ez alkalomról Litvinovot, Szovjetország külügyi népbiztosát Londonba hívják. (Rador.)

IV.

Rend és nyugalom Romániában

Ujabb jelentések a koronatanácsról

Bucureşiből jelentik: A királyi ház minisztere közli: Pénteken este félhét órakor Őfelsége CAROL király magas elnöksége alatt koronatanácsot tartottak, amely megvizsgálta a kormány külpolitikai akcióját. Alapos vita után a koronatanács egyhangúan jóváhagyta a követett diplomáciai akciót, a foganatosított katonai intézkedéseket és elhatározta ezeknek tökéletesítését a nemzeti érdekek megvédésére.

Résztvettek: Dr. Armand CALINESCU miniszterelnök, VAITOIANU, VAIDA Alexandru, MIRO. NESCU, IORGA, dr. C. ANGHELESCU és BALIF tábornok királyi tanácsosok, IAMANDI, SLAVESCU, GHELMEGEANU, CONSTANTINESCU, BUJOI, Paul TEODORESCU tábornok, RALEA, MARINESCU tábornok, GAFENCU, Silviu DR.

GOMIR, Traian POP, CORNATEANU, PETRE Andrei és N. ZIGRE miniszterek. Hasonlóképpen résztvettek: George MIHAIL szárnysegéd-tábornok, nemzetvédelmi alminiszter, TENESCU szárnysegéd-tábornok, a vezérkar főnöke, MOTAS, FLORESCU, ILLASIEVICI és ANASTASESCU tábornagyok.

A március 16-iki minisztertanácsról a következő ujabb közleményt bocsájtották ki:

„A minisztertanács március 16-ikán este 6 órakor Armand CALINESCU miniszterelnök elnöke alatt ült össze. Grigore GAFENCU külügyminiszter jelentést tett a legutóbbi nemzetközi eseményekről. A miniszterelnök ezután tájékoztatást nyújtott a foganatosított határozatokról. Ezt követően a minisztertanács több törvényjavaslatot hagyott jóvá.”

Energikus bucuresti-i és berlini cáfolatok egy gazdasági német ultimátum hírének misztifikációi miatt

Egyes céltűzött hírekkel kapcsolatban, amelyeket külföldön terjesztettek, a Rador távirati iroda a következő közleményt bocsájtotta ki:

„A Rador távirati iroda felhatalmazást kapott arra, hogy a leghatározottabb módon megcáfolja annak az állítólagos ultimátumnak híreit, amelyet WOHLTAT német birodalmi gazdasági tanácsos juttatott volna el Romániához. Wohltat tanácsos Románia fővárosában tartózkodik, ahol a még 1938. novemberében aláírt német-román gazdasági egyezmény alkalmazásáról folytat tárgyalásokat.”

Ugyanezzel a kérdéssel kapcsolatban a berlini D. N. B. távirati iroda a következőket közli:

„Jól értesült helyről a következőket tudatják: Bucurestiben jelenleg gazdasági jellegű tárgyalások folynak a német birodalom és Románia között. Ezek alkalmával a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok kimélyítésének lehetőségeit tanulmányozzák. Mindazok a hírek, amelyeket külföldön terjesztettek és amelyek ezeknek a tanácskozásoknak más jellegű akarnak tulajdonítani, csak a légkör megmérgezését és a nemzetközi feszültség fokozását szolgálják. Nem felel meg a valóságnak az sem, amit egyes külföldi lapok jelentettek, hogy a német birodalom ultimátumot juttatott volna el Romániához. Főlegesen külön is hangsúlyozni, hogy ez a hír elejétől végig természetesen kitalálás.”

Menekült cseh katonaság Kolozsváron és Nagyszebenben

Kolozsvárról telefonálja az Aradi Közlöny tudósítója: Kolozsvárra vasárnap és hétfőn nagy tömegével érkeztek a menekülő csehek és ukránok. A menekülők között hatalmas számban vannak katonák, így például a 46. ik cseh gyalogezred teljes fegyverzetével lépte át a határt és miután felszerelésüket átadták, folytatták útjukat Kolozsvárra. Az ezredet egy ezredes, egy alezredes, két őrnagy és tizenkét főosztály vezette. Bornemissa Sebastian dr. Kolozsvár főpolgármestere a vasárnapi nap folyamán három-négyezren maga ment ki a pályaudvarra az érkező menekülők fogadására és maga intézkedett a menekültek minél jobb ellátása érdekében. Egyelőre valamennyiüket kaszárnyákban, iskolákban és kórházakban helyezték el, később pedig — mint azt az Aradi Közlöny munkatársával illetékes helyen közölték — Nagyszebenbe helyezték el a menekültek nagy részét, míg a közben egyre érkező többi menekülteket csoportosan erdélyi városokban osztják el. A menekültek között igen sok az asszony és gyermek, akiknek felségélyezése érdekében megmozdultak a különböző társadalmi egyesületek és élelemmel, ruhaneművel látják el azokat, akik ugyszólván legszükségesebb holmijaikat mentették át a határon.

Máramarosszigetről telefonálja az Aradi Közlöny tudósítója: A magyar hatóságok érintkezésbe

léptek a román hatóságokkal és Máramarossziget prefektusához kért juttattak el, amelyben hivatkoztak arra, hogy a régebbi időkben a cseh uralom alatt lévő ruszin vidékiek szabadon és irások nélkül átlépheték a román határt, hogy bevásárlásukat a legközelebb fekvő városban — Máramarosszigeten végezzék el. Ugyancsak szabadon művelhették azok a birtokosok is földjeiket, akiknek földjeik román területre húzódnak át. Az átiratban a magyar hatóságok ezt a régi állapot visszaállítását kéri, hogy a lakosság zavartalanul és akadálytalanul folytathassa munkáját. A prefektus a kérelmet eljuttatta a kolozsvári tartományi főnökséghez, ahonnan Bucurestibe továbbították. Addig is, amíg erre válasz érkezik, a szigorú határzár fennáll.

Ugyancsak tudósítónk jelenti, hogy Máramarosszigetnél tíz sziccs-gárdista holttestét fogták ki a Tiszából. A máramarosszigeti kórházban jelenleg tizenkét cseh sebesültet ápolnak, akiket sziccs-gárdisták sebesítettek meg. Miután Máramarossziget a régen menekült miatt már nem az a csendes város, ami volt, a rendőrprefektus szigorú rendeletet bocsájtott ki, amelyben teljes gyűléstilalmat rendelt el és megtiltotta, hogy az utcán két embernél több együtt mutatkozzék.

Nagyobb teret kapnak a közeletben a kisebbségek?

Egyébként Gafencu külügyminiszter a Daily Telegraph bucurestii értesülése szerint szombaton fogadta a bucurestii angol és a német nagykövetet, valamint a bolgár és a magyar követet. Jól informált körökből szerzett értesülés szerint a romániai magyar és német kisebbségek részére a nemzet frontban és más testületekben nagyobb teret fognak adni. (Rador.)

V.

A külpolitikai helyzet

Ungvárról jelentik: A Virradat jelentése szerint Bródy András volt ruszin miniszterelnök Budapesten tárgyal Teleki Pál gróf magyar miniszterelnökkel Kárpátalja autonómiájáról. A lap úgy értesült, hogy Bródy és Teleki között megegyezés jött létre, amely szerint Kárpátalja ruszin lakta vidéke széleskörű autonómiát kap, a magyar területeket pedig, többek között Nagyszöllőst és környékét visszacsatolják Magyarországhoz.

A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint a cseh hatóságok utasították a visszavonuló csapatokat, hogy az úzsoki szorosnál lévő vasutvonalak műszaki berendezéseit elpusztítsák. Így hat alagút és több völgyfeletti átjáró tartozik a vasutvonal műszaki berendezéseire és ezek igen alkalmasak voltak a robbantási terv keresztülvitelére. A lengyel határon lévő lengyel határosztagok parancsnoka azonban kihallgatta távbeszélőn a visszavonuló cseh csapatokhoz érkezett utasítást, amely az alagutak és völgyfeletti átjárók felrobbantására vonatkozott és nyomban megtiltotta intézkedéseit, hogy ezt megakadályozza.

Moszcizky Ignás lengyel köztársasági elnök tegnap este a lengyel rádióban beszédet mondott. A beszédben az elnök kijelentette, hogy Lengyelország teljesen független állam, amely semmiféle külföldi jövő nyomának nem engedelmessékedik. Lengyelország nem köti sorsát egyik külföldi hatalomhoz sem és nem helyezi magát senki védelme alá, mert elég erős ahhoz, hogy önmaga védelmezze meg függetlenségét. (Rador.)

Memel hazakészül...

Memelben vasárnap avatták fel I. Vilmos német császár helyreállított mellszobrát, melyet a litvánok 16 évvel ezelőtt ledöntöttek. Schwarz dr. a memeli frontarcosok vezére esküszókat olvasott fel, amely szerint a memelvidéki németek a német birodalom, a vezér és Neumann dr. mellett hűséget fogadnak.

A jugoszláv kormányválság

Belgrádból jelenti a Rador: A Czvetkovics-kormány tegnap benyújtotta lemondását. A jugoszláv kormányválság váratlanul tört ki és a közép-európai eseményekkel magyarazzák azt.

A szovjet újra akcióba lépett...

Moszkvából jelentik: A külügyi népbiztosságon tegnap jegyzéket nyújtottak át a moszkvai német nagykövetnek. A jegyzékben a szovjet kormány kifejtéi álláspontját Csehszlovákia megszűnésével kapcsolatban. A jegyzék szerint Csehszlovágnak a német birodalomba való bekebelezését, valamint Szlovákiának protektorátus alá való helyezését Moszkva nem ismerheti el.

URANIA premiermozgó TEL: 12-32

Lehetővé tettük, hogy mindeki láthassa a

„Hajnalkasadás”-t

Danielle Darrieux legszebb filmjét.

Rendes helyárrakkal!

5, 7.15, 9.30.

Jön: Minden időköznapon, bb filmalkotása

„SZUEZ”

Autótulajdonosok figyelmébe!

Ajánlom ujonnan felszerelt
szakszerűen szortírozott

VERES LÁSZLÓ kerékpár, rádió és autókalkatrész szaküzlet,
BUL. REG. FERDINAND No. 47. Telefon: 27-56.

A Romániai Magyar Népközösség szervezkedési munkája

**Purgly László a Népközösség elnöki tanácsában — Parecz Béla dr.
a központi bizottság tagja**

**Az aradi magyarság képviselői a Népközösség
vezérkarában**

Kolozsvárról jelentik: Február 16-án az Erdélyi Gazdasági Egylet székházában dr. Szász Pál, az EGE elnökének és a Front igazgatósági tagjának felkérésére, dr. gr. Bánffy Miklós, a Front igazgatósági tagja, gr. Teleki Ádám, Mikó László, dr. Konopi Kálmán, dr. Gyárfás Elemér, Szabó Béni, br. Josika János és dr. Mikó Imre a N. U. F. Magyar Alosztályának tanácsfajái részvételével értekezletet tartottak. Betegség miatt távollétüket kimentették br. Szentkereszthy Béla és gr. Teleki Ernő.

Ez alkalommal szőnyegre hozták a romániai magyarság összes gazdasági kérdéseit. Részletesen megvitatották a gazdasági problémákat és elkészítették a munkabeosztást és

a Front magyar tanácsaival felosztották maguk között az egyes munkaterületeket.

Dr. Szász Pál irányítása mellett minden egyes gazdasági kérdésnek külön bizottságot szerveznek, melybe bevonják a magyarság legjobb szakembereit. Ezeknek a bizottságoknak az élén, mint alelnök a Front egyes tanácsadói fogják állani.

Amint már röviden hírt adtunk, a Romániai Magyar Népközösség 1939. február 11-én tartott alakuló értekezletén kiküldött bizottság 1. év március 18-án délután tartotta meg első összejövetelét a kolozsvári Magyar Kaszinó helyiségében. Az értekezleten megjelent Bánffy Miklós elnök és dr. Szász Pál, a Nemzeti Újjászületés Frontjának igazgatósági tagjai, dr. Gyárfás Elemér, br. Josika János, Konopi Kálmán, dr. Mikó Imre, Mikó László, Szabó Béni és gr. Teleki Ádám, a Nemzeti Újjászületés Frontjának magyar tanácsadói, továbbá Albrecht Dezső, dr. Ferencz József, gr. Haller István, dr. Jelen Gyula, Kós Károly, dr. Tusa Gábor és gr. Tholdalagi Mihály bizottsági tagok. Fodor József helyett a bányászati magyarságot dr. Pál György képviselte.

Bánffy Miklós elnöki megnyitójában vázolta azokat az intézkedéseket, amelyeket a február 11-iki értekezleten kapott ideiglenes megbízás alapján időközben fogantatott. Legelső kötelességének tartotta

egy kolozsvári központi iroda létesítését, amelynek vezetésére dr. Grois Lászlót kérte fel. Ezzel párhuzamosan Bucurestiben is megtette a szükséges lépéseket a Magyar Népközösségi iroda felállítására, melynek vezetését dr. Mikó Imrere bízta.

A Népközösség hármas munkakörének megfelelően a Közművelődési Osztály élére br. Josika Jánost, a Közgazdaságra dr. Szász Pált, a Szociálisra Kós Károlyt kérte fel. Az egyes szakosztályok keretén belül minden odatarozó fontosabb kérdésnek külön előadójuk lesz. A Közművelődési szakosztály keretében az iskola-ügyeket az egyes egyházak előadói fogják referálni. A kulturális egyesületekkel a kapcsolatot br. Kemény János előadó tartja fenn. A Dalosszövetség ügyeit dr. Inczedy-Joksmán Ödön, a sportügyeket Máriaffy Lajos, az erdélyi magyar színészet ügyeit dr. Jelen Gyula, az irodalmi ügyeket pedig Tamási Áron fogja közvetlenül Bánffy Miklós elnökkel karöltve képviselni.

A Gazdasági Szakosztályban az EGE ügyeit Teleki László, a hitel és kereskedelem ügyeit gr. Teleki Ernő, a szövetkezeti ügyek intézését gróf Haller István, a közzgazdasági statisztika elkészítését Vita Sándor vállalta. Az iparossági kérdések irányítására Szabó Béni kérte fel, mivel azonban ő távol él a Központtól, gr. Teleki Ádám fogja őt helyettesíteni. A Szociális Szakosztálynál Kós Károlyt Albrecht Dezső fogja helyettesíteni.

A Népközösség jogi tanácsadójául dr. Tusa Gábort kérte fel.

Az egyes magyar közületek, intézmények, egyletek és egyházi szervezetek mindannyian fenntartják a maguk önállóságát, a maguk munkáit saját területeiken folytatják és a Népközösségi központban vezetőik, vagy referenseik által nyernek képviselőket.

Ezek szemellett tartásával javasolta, hogy az ujonnan felkért előadókat is vonják be a bizottság tanácskozáisaiba, továbbá egészítse ki magát a bizottság gr. Bethlen Bálint, dr. Kolombán József, Markovits Kálmán, dr. Parecz Béla, dr. Sebesi János, dr. Soós István és gr. Teleki Béla urakkal. Ezután dr. Gyárfás szólalt fel és hangsúlyozta, hogy a február 11-iki értekezlet Bánffy Miklósról bízta munkatársai kiválasztását és a Népközösség megszervezésével járó felelősséget, amit senki sem vállalhat át és ezért az előterjesztett névsorral szemben az értekezletnek nem lehet más álláspontja, mint hogy tudomásul vegye azt, ami meg is történt.

Az elnök ismételten hangsúlyozta, hogy teljes mértékben átéri a kormány és a magyarsággal szemben vállalt felelősségének súlyát és

a romániai magyarság érdekében vállalja annak minden következményét.

Ezután a bizottság ujonnan megválasztott tagjai elfoglalták helyüket és dr. Grois László ismertette a beérkezett alapszabálytervezeteket, nevezetesen dr. Kakuk János, illetve a bányászati tagozat tervezetét, Kós Károly, Tamási Áron, Vásárhelyi Z. Emil és Albrecht Dezső javaslatát, továbbá egy Tusnádról beérkezett és 34 aláírással ellátott emlékiratot.

Utána dr. Pál György számolt be arról a nagyszabású szervező munkáról, ami az elmúlt hónap folyamán a Bánságban lezajlott, ahol a magyarság és első sorban a munkástömegek a legnagyobb lelkesedéssel

GAYDA

a csehek „Führerje“

Prágából jelentik: Hitler kancellár a csehek vezérévé nevezte ki Gaydát, volt tábornokot, aki oroszországi szereplésével vívott ki nevet magának. Gayda volt ugyanis — miként ismeretes — az oroszországi cseh légiók parancsnoka.

Gayda eredete nincs tisztázva. Ő azt állítja magáról, hogy 1892-ben, február 2-án született Cattaróban és a morvaországi Gavában végezte az elemi iskolát és gimnáziumot, majd a cattarói vártüzérségnél szolgált. A háború alatt mint zászlós átpártolt a montenegrói hadsereghez, ahol egy ideig szolgált, majd az oroszországi szerb önkéntes hadtest kötelékébe lépett és 1917. januárjától 1919-ig a szibériai cseh légióhoz tartozott és hadi tényledéseknek eredményeként szakasparancsnokból egészen vezénylő tábornokig vitte.

Ezzel szemben Gayda ellenfelei azt állítják, hogy csak a gawei gimnáziumot látogatta és 1908—1910. között a csehországi Wotitzban egy drogériában gyakornokoskodott. 1910-ben bevonult és az őrmesteri rangig vitte, majd 1914-ben Skutariban mint droguista telepedett le. A háború kitörésekor szabályellenesen zászlós lett és montenegrói fogságba került, ahol orvosnak adta ki magát. Ilyen minőségben került Odesszába, ahol a szerb önkéntes hadtestnél mint egészségügyi százados teljesített szolgálatot.

Még a mai napig sem sikerült senkinek teljesen és megbízhatóan felállítani Gayda curriculum vitaejét. Anyai tény, hogy Szibériában oroszánrsze volt a cseh-szlovák légiók megszervezésénél. Először Kolcsakkal együtt operált, majd elvált tőle és Vladivosztokot kereszteül, Kinán át 1920-ban tért vissza Európába. Szibériában tábornokká nevezték ki és ilyen rangban vette át a cseh-szlovák hadsereg. Utólagos kiképzetése céljából, három évre, 1920-tól 1923-ig, a párisi école de guerret és a marsalli tanfolyamot látogatta. 1924—1925. között Gayda hadosztályparancsnok volt Kassán és Kelet-Szlovákiának terület parancsnoka 1925-től kezdve a vezérkar főnökének első helyettese és 1926-ban a vezérkar főnöke. Gayda személyileg sohasem lépett előtérbe, a cseh fasiszták mégis vezérüknek tekintették. 1926. júliusában ellenfelei azt a vádat hozták fel ellene, hogy franciaországi tanulmányideje alatt

az oroszoknak katonai titkokat árult el. Ezt a vádat egy Kratochwill nevű ezredes már régebben hangoztatta Gayda ellen. Gaydát a vád hatása alatt szabadságolták és vizsgálatot indítottak, amelynek eredményét hivatalosan 1926. augusztus 6-án hozták nyilvánosságra. Ezerint nem forgott fenn olyan tényállás, amely bíróság üldözendő büntető cselekményt képezne. Közölte a hivatalos jelentés azt is, hogy Gayda tábornok kérvényezte és egészségi állapotára való tekintettel orvosi vizsgálatot kért, hogy nyugalomba mehessen és ennek a kérelemnek felettes hatóságai eleget tettek. Ennek következtében

Gaydát 1926. augusztus 14-én nyugdíjazták. Az ellene felhozott vádak miatt — amely a francia kormányt is arra készítette, hogy hivatalosan érdeklődjék

Önálló irodai munkaerő,

katonamentes, 25 évi gyakorlattal, gyári, banki és kereskedelmi nagyvállalatoknál, periekt német—magyar levelező és könyvelő, román nyelvben csak szóban, elhelyezkedést keres. Szives megkeresésekre elsőrendű referenciákkal, kimerítő ajánlat tétetik „Expert-contabil 39“ jelige alatt RUDOLF MOSSE S. A., Timisoara, I., Str. Mercy No. 2. alá címzendők.

fogadták a Magyar Népközösség gondolatát és igen jelentékeny pénzádományokat is ajánlottak még annak céljaira.

Az elnök, mint követendő példát jelentette be Felszeghy András csapói földbirtokos nemes megnyilatkozását, aki 16.000 leit ajánlott fel a Népközösség céljaira.

Bizonyos elvi kérdések tisztázása után az értekezlet az alapszabályok tervezetének megszerkesztésére dr. Kolombán József, dr. Soós István és dr. Tusa Gábor urakat jelölte ki.

Bánffy Miklós elnök előterjesztésére a bizottság elnöki tanácsot küldött ki abból a célból, hogy Romániának minden magyarlakta vidéke állandó kapcsolatot tarthasson fenn a Népközösség központjával.

Az elnöki tanácsban a három szakosztály vezetője mellett gr. Bethlen Bálint, dr. Gyárfás Elemér, dr. Haller István, dr. Kolombán József, Markovits Kálmán, Purgly László és gr. Teleki Ádám foglalnak helyet.

A bizottság végül letárgyalta azokat a legfontosabb kérdéseket, amelyeket a Népközösség vezetői a kormány előtt már képviseltek. Ezek: a nevelés, tisztviselői elbocsátások, az állami iskolák magyar tagozatai, az állampolgársági ügyek, a nyugdíjasok kérdései, a nyilvánosság jogukat nélkülöző felekezeti iskolák ügyei. Elhatározta, hogy ezeknek ügyében az eljárást tovább fogja folytatni.

Prágában, hogy titkokat árult-e el az oroszoknak és lépéseket tett, hogy az orosz hadseregbe lépessen.

Gayda pert indított Kratochwill ezredes és annak Solowjev nevű orosz tisztiszolgája ellen. A per tárgyalása folyamán újabb vádakot hoztak fel Gayda ellen és az általa közölt életrajzi adatait is erősen kétségbe vonták. A pert fegyelmi eljárás követte, melynek folyamánvaként Gaydát 1926. december 22-én degrádálták és negyed nyugdíjának elvesztésére ítélték. Gayda fellebbezett az ítélet ellen. Kratochwill ezredes és tisztiszolgáját a cseh-szlovák külügyminisztérium állítása dacára, hogy bizonyítékok vannak Gaydának az oroszokkal folytatott tárgyalásairól, mégis elítélték.

Gayda katonai karrierjének derékbatörése után a politika terére lépett. 1927. januárjában, Brünnben a fasiszták első vezérüké választották.

1927. augusztus 23-án a cseh fasiszták megrohanták Szavában Vorel dr. miniszterelnöki lakását abból a célból, hogy a Gaydára vonatkozó aktákat szerezzék meg. Gaydát több ízben a rendőrségre idézték s kihallgatták és ideiglenes erős őrizet alá helyezték. 1928. január 18-án a katonai felelővíteli bíróság közölte ítéletét, amely súlyosabb volt, mint az első, mert nyugdíját mégjobbhan lecsökkentette, tábornoki rangjától megfosztotta és utasította a katonai hatóságokat, hogy mint tartálékban levő közlegényt tartsák nyilván.

A Szava-ügyben a prágai hadbíróóság egyik tanácsa 1929. június 19-én Gaydát kéthavi súlyos börtönrre ítélte. Az 1929. évi őszi választások idején Gaydát Strib nyelv és Pergler dr.-ral együtt a „Kötött jelölők listájának elleni liga“ képviselőnek választotta. 1930-ban a legfelsőbb prágai semmitőszék Gayda felfolyamodását elutasította. Gayda a Szava-ítélet ellen is felfolyamodással élt, amelyet a brünni semmitőszék olyképpen módosított, hogy Gaydát cselekvő és passzív választójogától is megfosztotta. Ennek következtében Gayda elvesztette mandátumát s ama jogát, hogy erősen lecsökkentett tábornoki nyugdíját élvezze. 1932-ben a pankrázi fegyházban ülte le a Szava-perből kiolyólag reá mért kéthavi börtönbüntetését.

Gayda mindezek ellenére továbbra is az oroszországi cseh légiók tábornokának és az orosz hadsereg vezérezredesének mondotta magát. Gaydának nem kevesebb, mint hetven háborús kitüntetése van, köztük az angol Bath-érdemrend és az ántánt valamennyi nagyrendjele Kolcsak leányát vette feleségül és a házasságból két gyermek származott. Gayda kezdettől fogva nagy ellensége volt Benesnek: ugylátszik, jól választotta ki ugy az ellenségeit, mint a barátait...

CORSO-MOZZO MA 5, 7, 15, 9, 15
Ma szenzációs kettős műsor!
I. „Ki a gyilkos?“ OLGA TSCHEBHOVA.
II. „Ördögi légió“ DICK FORAN

Békeajánlatot kapott rádió Madridból Franco kormányzó

Madridból jelentik: A Reuter távirati iroda közli, hogy Julian Besterio, a köztársasági kormány külügyminisztere szombaton rádióbeszédet írtézett Franco tábornokhoz, akit béketárgyalásra szólított fel. A külügyminiszter a nemzetvédelmi tanács megbízásából a következőket olvasta fel a madridi rádióban:

— „Elérkezett a pillanat, amikor a nemzetvédelmi tanács, tudatában fontos megbízásának, felhívja Kormányzóságod figyelmét, hogy készek vagyunk a béke érdekében tárgyalásokat kezdeni. Várjuk az Ön válaszát.”

Mit csináltak Volosinék Aradon és Temesváron..?

A menekülő volt ukrán kormányelnök éjjeli intervjúja a Dacia-kávéház kenyereslányával egy pár forró virstli és egy mignon elfogyasztása között... — Volosinék vasárnapi látogatása a temesvári királyi helytartóságon

Az Aradi Közlöny olvasói már vasárnap reggel értesültek híradásunk nyomán arról, hogy

Volosin Ágoston dr. volt ukrán kormányelnök kíséretével együtt Aradon át-autózott szombat éjjel fél 12 órakor.

Az érdekes vendégeket két „Tatra” márkájú, poros, megviselt, agyonpakolt gépkocsi hozta, melyeknek számlapján a „CS”-jelzést valaki vastag fekete festékkel mázolta be. Eltűnt az ország, amelyet jelzett a tábla,

eltűnt tehát a jel is...

Volosin Ágoston dr. sűrű sportöltönyben, bundásan lépett be az aradi Dacia-kávéház első termébe: két hasonló sport-ruházatu, fiatalabb férfi kísérte. Az elősiető pincéreknél tizenkét pár forró virstlit rendeltek, tormával, míg

Volosin maga a szolgálatos kenyereslányhoz lépett,

akinek fatalcáján tizenkét darab mignon várta a jószerecsét és magyarul szóbacreszkedett vele:

— Mondja, kérem, — kérdezte, miközben látható érdeklődéssel mustrálgatta a kenyereslány arangementjét, —

milyen messzi van ide Temesvár...?

— Ötvennyolc-hatvan kilométerre... — hangzott a kissé bizonytalan válasz.

Volosin egy mignont kezdett majszolgatni:

— No és, mondja csak fiaskám,

merre kell menni...?

A kenyereslány kisé figyelmesebben nézte meg az ezüstöshajú, széles, fekete szarukeretes pápaszemet viselő férfi a feltett kérdésre: szeptet ütött, a fejébe, hogy ki lehet ez az idős uriember, aki az aradi Dacia-kávéházban azt se tudja, merre van Temesvár...?

— Tetszik tudni, — magyarázta, — ha ki tetszik menni az ajtón, amerről be tetszettek jönni, rögtön balkéz felé vezet az út... Ez az országút egyenesen Temesvárra vezet...

Közben a virstlik is megfőttek és a három

férfi, anélkül, hogy leült volna valamelyik asztalhoz, csak úgy állva nekilátott. Láthatólag jól esett mindegyiknek a forró étel, melynek egy kis pohárka cujkával csináltak „melegítve”. Fővikük a kocsi mellett kinnmaradt

A piemonti herceg tisztelgő látogatása a Vatikánban

Vatikánvárosból jelentik: Hétfő déli 1.50 órakor a piemonti herceg a Szentszék mellett lévő olasz nagykövetség kíséretében megjelent a Vatikánvárosban, ahol tisztelgő látogatást tett XII. Pius pápánál. A Vatikánvárosban az előkelő vendéget a rangjának kijáró tisztelettel fo-

gadták és a zenekar a királyhimnuszot játszotta. A herceget a könyvtárterembe vezették, ahol a pápa Öszentsége fogadta. A pápánál tett látogatás után a herceg Maglione bíborost, államtitkárt kereste fel. A délutáni órákban Maglione, a Vatikánváros államtitkára visszaadta a herceg látogatását. (R.)

Zsidó-hangzásu nevük miatt

Temesváron többszáz keresztényt töröltek az állampolgársági listából

Temesvárról jelentik: Az egész országban befejezés előtt állnak az állampolgársági revízió munkálatai. A bíróságok már nagyrészt elvégezték a rájuk rótt nehéz feladatot, most azonban például Temesváron újabb súlyos komplikációk merültek fel, ugyanis mint utólag kiderült

mintegy háromszáz keresztény lakos állampolgárságát semmisítették meg.

csak azért, mert zsidóhangzásu nevük volt. Temesváron, mint Aradon is, a város csupán zsidóhangzásu nevek után állapíthatta meg, hogy kik zsidóvallásúak. Eszerint történt a kiírás és

nem vették figyelembe, hogy Temesváron igen sokan élnek olyan svábok, akiknek Stern, Grünfeld stb hangzásu nevük van és sohasem voltak zsidók. Ezeknek viszont eszükbe sem jutott az állampolgársági revízió miatt a kifüggesztett listákat megtekinteni és így a járásbírósg törölte őket az állampolgárok soraiból. Most, már a bírói ítélet elhangzása után szerették tudomást a történetekről és kénytelenek voltak jogorvoslatért a törvényszékhez fordulni, miután bírói ítéletet csakis magasabb fórum bírói ítélet változtathat meg. A zsidóhangzásu nevük miatt most tehát majdnem háromszázán kerültek igen súlyos helyzetbe.

Katonaság vette át a rendfenntartást Szíriában

Damaszkuszról jelentik: Hétfőn újabb tüntetések voltak, amelyek során többszáz tüntető a rendőrséggel fegyveres harcot vett fel. Az összeütközésnek számos halálos áldozatát van. Puaux főmegbízott szerint a szíriai kormány

nem tudja a rendet fenntartani és ezért teljhatalmat adott a katonaságnak a rend helyreállítására. A kormányválság még nem oldódott meg. A nacionalisták az 1936. évi szerződés azonnali érvényesítését követelik.

Megszavazták a magyarországi zsidótörvény-javaslat sürgősségét

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház hétfői ülését délelőtt 11 órakor nyitotta meg Darányi elnök. Bejelentette, hogy a képviselőház nevében táviratot intézett Németország, Olaszország és Lengyelország vezetőihez Ruzsinszko elfoglalása és a közös lengyel-magyar határ megvalósulása alkalmából. Az ülés során Makay János az egyesí-

tett bizottság előadója betérjesztette a zsidó javaslat egyes szakaszaihoz javasolt bizottsági módosításokat. Az előadó által kért sürgősséget a ház többsége elfogadta és elhatározták ezután, hogy a legközelebbi ülést kedd délelőtt 10 órakor tartják meg és napirenden a zsidójavaslat tárgyalása szerepel.

Olcsó lakásra nincs gondia,

ha megszáll a

METROPOLE-ban

PESTEN, VII. Rákóczi-ut 58.

Kényelmes, meleg-folyóvízes

TELFONOS SZOBÁK P. 5-től.

Remek konyhával, válogatott fajborokkal, hangulatos cigányzenével várja kedves vendégeit a volt miskolci D O C Ö G O.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Fél évre 420 „ || Egy hónapra 70 „

„Örökéletű” harisnya

A most megnyílt Golden Gate Exposition-on a világhírű Du Pont-vállalat bemutatta a legújabb találmányát, a „maldnem örökéletű harisnyát”.

A nagy amerikai vegyészeti gyár laboratóriumában már évek óta dolgoztok ezen a találmányon, míg most végre sikerült egy egészen újja műselymet, a Nylon-előállítás. A Nylon rendkívül finomszálu anyag, de ennek ellenére szinte elpusztíthatatlan. A találmányról már régebben is beszélték és megjósolták, hogy forradalmat fog jelenteni a harisnyáiparban, mert az Amerikában eddig használt japán selymet teljesen ki fogja szorítani. Most a löslát kezd teljedésbe menni, mert a Du Pont-vállalat hatalmas gyártelepet épített a Nylon-harisnyák tömeggyártására. Az újja harisnya párja egy dollárba fog kerülni. A San Francisco Chronicle beszámol arról, hogy az új harisnyát már a gyakorlatban is alaposan kipróbálták. Gondos vizsgálat mellett a Nylon-harisnyát öt hónapig lehet hordani, még ha a viselője állandóan hordja is. Nyugodt lehet azonban az is, aki nem tud vizsgálni a harisnyájára, mert a legkíméletlenebb strapa mellett is legalább nyolc hétig tart el a harisnya. Az amerikai nők úgy pusztítják most a harisnyát, hogy egész vagyont tesz ki harisnyaszámlájuk. „A maldnem elpusztíthatatlan harisnya” kétségkívül jelentősen könnyíteni fog a férlek költségvetésén.

— IDŐJÓSLAT. Változó felhőzet, gyöngyösi szél és a hőmérséklet emelkedése várható.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 11.76, London 20.79, Newyork 44.4, Brüsszel 74.70, Milánó 23.35, Amszterdam 235.50, Berlin 178.30, Szófia 540, Varsó 83, Belgrád 10, București 3.37.

— A KORMÁNY BETARTJA KÜLFÖLDI KÖTELEZETISÉGEIT. Bucuresti. A Finance și Industrie című lap a következőket írja:

— Illetékes tényszék nyilatkozatai után a román kormány azon határozatát juttatta kifejezésre, hogy teljes mértékben tiszteltben tartja egy a beföldi piacon, mint a külföldön esedékes kötelezettségeit. Ennek az elhatározásnak hangsúlyozása kiváló hatást váltott ki a külföldi piacokon. Ezt bizonyítja egyébként a román állam papírok jelentős emelkedése (Rador.)

— Párisi püspök látogatása Bucurestiben. Bucuresti. Kedden Bucurestibe érkezik Beausart párisi püspök. A püspök megbeszéléseket folytat a román klerussal. Bucurestiben előadást tart, majd pedig Erdélyben tesz látogatást.

— BESZÜNTETTÉK A PÁRIS—BUCURESTI LÉGIJÁRATOT. Bucuresti. Az a repülőgép, amelynek tegnap délelőtt Baneasahól Páris felé kellett volna elindulnia, nem szállt fel. A Bucuresti—Páris közötti repülőforgalmat újabb írtózkodásig beszüntették. Ezen a vonalon hetente háromszor közlekedtek a gépek.

— Elmarasztalták Teianu volt pénzügyi alminisztert vagyonrevíziós perében. Bucurestiből jelentik: A vagyonrevíziós bizottság most tárgyalta le C. Teianu volt pénzügyi alminiszter vagyonrevíziós perét. A vagyonrevíziós bizottság Teianu vagyonából 4 millió lejes összeget talált igazolatlanul és ezért elrendelte ezen összeg 90 százalékának az állam javára történő elkobzását.

— Szabálytalanságok a bucurestli dékánválasztáson. Bucuresti. A tegnapi dékánválasztás során a Jean Florescu-listáján szereplő jelöltek észrevették, hogy igen sok ügyvéd mások szavazócédujait használta fel. Nyomban tiltakozással éltek s kérték az eredmény megsemmisítését. Ugyancsak kontesztációt jelentettek be amiatt is, hogy 600 szavazásra jogosult ügyvédet törölték a névsorból.

— Durcsánszky Berlinbe utazott. Pozsony. (Rador.) Durcsánszky szlovák külügyminiszter hétfő reggel Berlinbe utazott.

— Tilos a falvakon az ócskaruhával és használt szörme mellényekkel való kereskedés. Bucurestiből jelentik: Marinescu egészségügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint a falvakon tilos a használt ruhákkal és szörme mellényekkel való kereskedés. A rendelet indoklása szerint különösen használt szörme mellényeket vásárolnak a falvakon háztartási eszközökért cigányok és azután a mellényekkel kereskedést üznek. Tekintve, hogy a használt szörme mellények után terjed legjobban a kiütéses tifusz, ezért betiltotta a használt szörme mellényekkel való kereskedést.

„Sándor, József, Benedek elhozzák a meleget..?”

Kétsoros versben őrzi a népi hagyomány a három kora-tavaszi nap biztató ígérteit: a zimankós szél tavaszi szellővé enyhül s a serkenő rügyekből kibomlanak a virágok... Azonban az 1939-es esztendő márciusa csak a csunyak öröme volt, mert bőven esett a márciusi hó, amellyel ha megmosdanak, — állítólag megszépülnek. A csunya március azonban alaposan meglágyított már a márciusi hóleben. — remélhetjük tehát a népi hagyományok alapján, hogy az idő is mielőbb megszépül...

— MEGBÜNTETIK A TESTI FENYÍTÉKET ALKALMAZÓ TANÍTÓKAT. A Marostartomány helytartóságához számos panasz érkezett he elemi iskolai tanítók ellen, akik bántalmazták a tanulókat és testi fenyítékeket alkalmaznak velük szemben. A helytartóság szigorú intézkedések fogantatását rendelte el a tanítók ellen, akik a jövőben hasonló eszközökhöz folyamodnak.

— Világhírű angol ideggógyász halála. London. (Rador.) Dr. Russell, az ismert ideggógyász Londonban váratlanul meghalt.

PROPPER CIPŐ

mérték után megrendelhető a „LORD” cég után

Arad, Bul. Regina Maria 2-4. Neuman-palota.

— Öngyilkos lett a prágai rádió magyar bemondója. Prágából jelentik: Donner Pál, a cseh szlovák rádió magyar hírosztályának vezetője, — aki annakidején szervezője és irányítója volt a németek és magyarok elleni magyarnyelvű cseh propagandának — szombaton délelőtt a prágai rádió palotájának hatodik emeletéről levette magát.

— Botrányos jelenetet rendezett Szatmáron egy garázda sinter. Szatmárról jelentik: Botrányos eset keltet felháborodást Szatmáron. Gherasim Ioan adóhivatali főnök Tallán Erzsébet nevű cselédeánya gazdája kutyáját sétáltatta az uccán, amikor feltűntek a városi sinterek. Amint a leány észrevette a sintereket, a kutyát ölébe vette, hogy megmentse a pecérek hurkjától. Az egyik sinter rádobta a hurkot a leány ölében levő kis foxterrier kutyá nyakára, de a hurok nemcsak a kutyát fogta meg, hanem a leány kezére is ráhurokolódott. A sinter ekkor teljes erejéből huzni kezdte a hurkos-botot s a leányt is földre rántotta. Métereken át vonszolta az ucca porában a leányt, amíg az ki tudta kezét szabadítani. A sinter ekkor a kutyát bedobta kocsijába s tovább hajtatott. Gherasim adófőnök azonnal orvoshoz vitte cselédeányát és látelést véteztet vel. Egyben jelentést tett a sinter ellen a városnál s azonnali elbocsátását, valamint az orvosi költségek megfizetését követelte. Kijelentette, hogy amennyiben nem kap teljes elégtételt, bűnvádi feljelentést tesz az ügyészségen.

Indokolatlan feltételezés

— Nem tudom megérteni, miből gondolod, hogy be vagyok rugva? Talán abból, hogy reggel fürdőt veszek?

— Meghosszabbították a román—magyar árucseré egyezményt. Budapest. A múlt év májusában kötött román—magyar árucseré és fizetési egyezményt, amely március 31-én jár le, három hónappal meghosszabbították.

— LENINGRÁD KÖRNYÉKÉRŐL FÉLMILLIO EMBERT TÁVOLITANAK EL. Londonból érkező hírek szerint a szovjet kormány Leningrádot katonailag megerősíti. Evéghől eltávolították a Leningrád környékén levő községek lakosságát. Elsősorban a foglalkozás nélkülieket, azután pedig a 60 éven feljülieket költöztetik át az Ural vidék környékére. Az eltávolításra kijelölt személyek névsorát a GPU állította össze. A mintegy félmillióra tehető lakosság eltávolítása már megkezdődött, de ez nem ment simán, mert sokan ellenállottak és emiatt véres összecsapások keletkeztek.

— Hirtelen halál az uccán. Hétfő délelőtt arról értesítették a központi rendőrséget, hogy a Regele Ferdinand-uton egy idősebb, rosszul öltözött férfi összeesett és mire orvosi segítség érkezett, meghalt. A hatósági vizsgálat megállapítása szerint a halált szívizéhihdés okozta. A férfi kiletét egyelőre nem sikerült megállapítani.

— Az aradi Passio-játékok rendje. Beszámoltunk arról, hogy az aradi római katolikus társadalmi és hitbuzgalmi egyesületek a plébánia támogatásával egy középkori Passio-játékot adnak elő az aradi színházban. Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a Passio-játék előadás sorrendje a következőképpen módosult: Szombaton este fél 9 órakor lesz az első előadás, vasárnap délután fél négy órai kezdettel ifjúsági előadás és vasárnap este fél 9 órakor a Passio-játék harmadik, egyben utolsó előadása. A „Passio valóságos Mysteriuma” előadás iránt nemcsak a városban, hanem az egész megyében óriási érdeklődés nyilvánul meg, több mint 150 szereplő, ezenkívül kórusok és nagyszabású zenekar, szerepel a nagyszabású, kitűnő rendezésű előadás keretében.

— Halálozás. Bartha Miklós, gyógyszerész 65 éves korában f. hó 20-án rövid szenvedés után meghalt. Temetése szerdán délután 5 órakor lesz a felsőtemető halottas házából. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Rendőrségi hírek: Hoch Száva, aradi lakos bejelentette a rendőrségen, hogy az éjszaka folyamán betörő járt a Plopilor-ucca 6. szám alatti házában, ahonnan különböző holmit zsákmányolt. — Betörők garázdálkodtak Cimpoias Petru, Coasei-uccai házában is. Az eddig még ismeretlen tettesek a háztetőn keresztül behatoltak a padlásra, ahonnan 5000 lei értékű holmit vittek magukkal. — Meglopták Sándor Mihályné, Irafos községbeli asszonyt is. Sándorné tegnap üzleti ügyben Aradon járt és az egyik üzletben történt bevásárlása közben valaki ellopta erszényét, amelyben 2500 lei és különböző iratok voltak. — A feljelentések ügyében megindult a rendőri eljárás.

Izmainkat valódi Diana sóborszesszel való lemosás által tesszük ruganyossá és acélossá.

— Kedden kezd meg vendéglátékát Temesváron a kolozsvári magyar színtársulat. Temesvárról jelentik: A kolozsvári „Thalia” színtársulat operett-együttese kedden kezd meg vendéglátékát Temesváron. A kolozsvári színház a leg sikeresebb operettművészeket mutatja be, így vendégszereplése iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Janovics Jenő dr. Aradon. Dr. Janovics Jenő szerdán este a Kölcsey Életiskolában előadást tart az erdélyi színművészet hőskoráról és ennek a multszadabeli időnek nagy tragikus hősről, E. Kovács Gyuláról. Az Életiskola kitűnő előadó vendége értesítette a Kölcsey Egyesület elnökségét, hogy már ma, kedden este érkezik Aradra, Janovics dr. művészetének hosszú ideők óta sok a tisztelője Aradon nemcsak a színházból, hanem a Kölcsey Egyesület előadó dobogójáról is, ahonnan évek óta sűrűn szolt Arad közönségéhez művészetéről, irodalomról. Szerdán este 9 órakor bizonyosan felt terem fogja üdvözölni a Kulturpalota kiállítási helyiségében.

— A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíjkegyesülete felhívja tagjait, hogy a carnetek meghosszabbítása végett a nyugdíjkönyvet és carneteket kedden és pénteken délután adják be. Minden egyes carnet után biztosítási díj címen fizetendő egy évre: az I. oszt. után 40.—, a II. oszt. után 30.— és a III. oszt. után 20 lei. A gyermekekért 5—5 lei. Mindazon tagok, akik a túzifa szállítására kedvezményes igazolványt akarnak beszerezni, a fenti napokon jelentkezzenek. Az elnökség.

— Dr. Márkus Krámer előadása a Zsidó Kulturházban. A Zsidó Kulturházban ma, kedden este 9 órai kezdettel dr. Márkus Krámer, a romániai cionista executive és a Világkongresszus végrehajtóbizottságának tagja tart előadást „A zsidó jelen értelme és feladatai” címmel.

PÁRISI KÉPEK

Páris. A szerény hotelben, ahol lakom, munkások dolgoznak. A lépcsőn, lemenet, az egyik a létrafetején halkán fütörész. Enyje, milyen ismerős dallam! De az embernek annyi minden van az emlékezetében, nehéz rögtön rátalálni, hogy mit is hall? Végre megvan ez is: „Carmen“ Micaéla áriája, a harmadik felvonásban.

Jelentéktelen apróság, amely gondolkodóba ejt. Szereti a zenét, ez nem csoda, minden francia szereti. De nem a divatos olcsó uccarongyot szereti, hanem a legszebb operák egyikét. És abból sem az ismertebb, hatásosabb melódiát választja, hanem a legfinomabbat, a legtörékenyebbet.

A péküzletek vasárnap is nyitva vannak. Ezzel szemben a hét egyik köznapján becsuknak. Minden hétköznap más-más péküzlet van bezárva. Van olyan péküzlet is, amely vasárnap zár: annak az a hétköznapja.

A borbély szombat este is csak hétig borotvál. A fodrászüzletek hétfőn csak délután kettőkor nyitnak. Hétfőn délelőtt Párisban nem lehet borotválkozni.

Milyen magas szellemi kultúra! A háborúelőtti francia szinpadí irodalom egyik bölcsessége, Pierre Wolff, akitől sok darabot játszottak Budapesten is („Bábjáték“ a Nemzeti Színházban; „Ingóvány“ a Vígyszínházban), ma filmkritikát ír; Jérôme Thauraud, a Francia Akadémia tagja, pedig riportokat.

A párisi postahivatalokban külön telefonkiszasszony kezeli a kisközpontot; kérsz tőle egy párisi számot és ő összekapcsol, — neked csak beszélned kell. A postahivatalokban az ilyen telefonálás majd nem a felével olcsóbb, mintha magad kapcsolod össze magadat, egy automata-fűtkében.

Valaki szóvátette, hogy a párisi pincérek egy része udvariatlan. Egy párisi érdekes magyarázatát adta ennek: a francia nem szereti kiszolgálni az embertársát; tartja magát is olyan embernek, mint az, aki rendel nála. A kötelességét korrektil elvégzi, de csak addig a határig, amelynél a kötelesség végződik és a szolgátság kezdődik.

Páris egyik leghíresebb vendéglője volt a Foyot-féle Ott állott, egy öreg hotel földszintjén, a Luxembourg-kert környékén, a szenátus mellett. Nemcsak a jó kosztjáról volt híres, hanem arról is, hogy odajártak a szenátorok, ezek a tekintélyes, többnyire idősebb urak, akik szeretnek jól enni. Ezért az idegenek is gyakran felkeresték, de nem igen jártak jól vele, mert a Foyot-nak, mint a legtöbb ilyesfajta párisi vendéglőnek, megvannak a maga különlegességei, amelyeket az idegen nem ismer. A külföldiek tehát elmaradoztak és maradtak a szenátorok, egyedül. Az öreg hotel, amelyben a Foyot állott, azután lebontották és a híres vendéglő eltűnt. Ott volt a környék, Foyot nélkül.

Most már öt új vendéglő van azon a vidéken, csupa pót-Foyot és ál-Foyot. A szenátorok azonban nem járnak hozzájuk: csak az idegenek.

A párisi nagyon szereti a zenét; a régi francia zeneszerzőknek még most is nagy a kultusza.

A következő jelenetnek voltam a tanuja:

A borbélynál, a szomszéd székben, egy vendégnek nyírták a haját. A hajnyírás hosszú művelet, vendég és borbély beszélgettek. Zenéről volt szó. Lecocq, Audran, Hervé, a francia könnyű daljáték mestereinek a nevei csak úgy röpködtek a levegőben. Végül megegyeztek abban, hogy mindkettőjüknek „A corneillei harangok“ tetszik a legjobban. Beszélgettek róla, pontosan ismerték mind egyik számát — csak a zeneszerző neve nem jutott egyiküknek se az eszébe. Kínózták az agyukat hiába. Bejött egy új vendég, párisi szokás szerint kezfogással üdvözölte a borbélyeséget.

— Jó, hogy jön — mondja a borbély. Nem jut eszünkbe, hogy ki írta: „A corneillei harangok“ at?

— Planquette — feleli rá magától értődő egyszerűséggel az új vendég.

— Planquette, — persze, hogy Planquette! —

Minden elfogadható árban árusítom a női divatcikkeket

I. Grünberger Bv. Róz. Maria 12 (Fischer-E.-pal.)

kiáltják most egyszerre mind a ketten.
„Arra, hogy valaki, aki bejött az uccáról, ne ismerje „A corneillei harangok“-at vagy ne tudja, hogy ki a szerzője — arra nem is gondoltak.“

*

A párisi nép beszélgetését hallgatni a legnagyobb élvezet; mennyi ironia, milyen szellemes válaszok és milyen talpraesett viszonzások!

Egy apró példa:

A Párisban szokatlan téli kemény hidegben autbuszszufförök melegednek a végállomáson a rögtönzött kályhák mellett.

— Kérem, — fordulok hozzájuk — hogy jutok el a Porte Dauphine-hoz? Földalattin, vagy autbuszon?

— Autbuszon gyorsabb, földalattin, melegebb — hangzik a gyors válasz.

RUTTKAY GYÖRGY

1901... 1939...

Kilencvenöt százalékról öt százalékra csökkent a kisebbségi hallgatóság száma a kolozsvári Akadémián

Kolozsvárról jelentik: A Tribuna című kolozsvári kormánylap már hetekkel ezelőtt cikk sorozatot kezdett hasábjain „az ipar és kereskedelem elrománosításáról.“ A felvetett kérdéshez több erdélyi közéleti férfiú, köztisztviselő, egyetemi tanár, iparos és diák szól hozzá. A cikkek között több emelkedett szellemű írást is olvashattunk, melyeknek írói azt hirdetik, hogy a román fiatalság a kereskedelem és ipar terén a több és jobb tudás fegyverével vegyék fel a harcot például a zsidósággal.

A kolozsvári kormánylap legutóbb Ion Mateju dr.-nak, a kolozsvári Kereskedelmi Akadémia rektorának hozzászólását közölte. A hozzászólás számokat sorol fel, számokat, amelyek azt bizonyítják, hogy az akadémia hallgatóságában hatalmas lendülettel tört előre a többségi elem, a kisebbségiek pedig visszamaradtak.

A legolcsóbb temetkezési vállalat

FRATII KLUG

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 37.
Nagy választék, elsőrendű kivitelű saját készítményű koporsókban, valamint szemfedőkben.

A cikk elmondja, hogy 1902—1921. között összesen 1123 diák tanult a kolozsvári Kereskedelmi Akadémián és a diákok között mindössze öt százalék román szerepelt. A főhatalomváltás után kicserélődött a szám és Ion Mateju dr. adatai szerint ebben az egyetemi évben a hallgatóságnak már 95 százaléka román. A román elem tehát 5 százalékról 95 százalékra emelkedett, a kisebbség pedig — többségi korában elfoglalt — 95 százalékról 5 százalékra esett.

A hozzászólás kimutatást közöl arról is, hogyan oszlik meg az akadémia hallgatóságának száma 1931-től 1939-ig. Ime:

1931—32-ben 470 hallgató, ezek közül 119 kisebbségi, 1932—33-ban 540 hallgató, 123 kisebbségi, 1933—34-ben 629 hallgató, 162 kisebbségi, 1934—35-ben 931 hallgató, 158 kisebbségi, 1935—36-ban 884 hallgató, 124 kisebbségi, 1936—37-ben 967 hallgató, 104 kisebbségi, 1937—38-ban 835 hallgató, 76 kisebbségi.

A cikk beszédes bizonyítéka annak, hogy a többségi elem mennyire előretört a kereskedelmi pályán. Sajnos, a magyar fiatalság a kereskedelemtől még ma is idegenkedik, s egy részük még mindig urhoz nem méltó kalmárkodásnak tartja. Az élet pedig halad mellettük és végzetesen leghagyja őket.

Március 28—31. napjain a

THALIA aradi vendégjátéka

Négy nap alatt hat előadás!

Szinrekerül:

„Francia szobalány“, „Duo“ (Mr. Lambertier), „Havasi napsütés“, „Mindig a nők kezdik“, „Válóok“

A teljes drámai együttes részvételével, a kolozsvári Magyar Színház saját díszleteivel.

A főszerepekben: Beness Ilona, Erényi Böske, Fénves Alice, Faludi Márta, Feledi Éva, Paál Magda, Radó Éva, Kovács György, Lantos Béla, Mészáros Béla, Nagy István, Szabados

Árnád, Tóth Elek.

Rendezők: Kádár Imre, Szabados Árpád.

Megjósolta halálát egy aradi matróna

Hétfőre virradó éjszaka tragikus haláleset történt Aradon. A Veche-ucca 20. számú házban lakó Daul Mihályné bekopogott az egyik szomszédijához, kivel közölte, hogy rosszul érzi magát és hogy egy órán belül meghal. Az álmából felvert család tagjai megnyugtatták a 70 éves magánzónót, hogy fekvődjön csak nyugodtan vissza ágyába, mert semmi baja nem történik. A matróna vissza is tért lakására s nem sokkal később a meletle lakó szomszédia erős hörgésre lett figyelmes. Azonnal Daul Mihályné lakásába sietett, aki ekör már agónizált. Az idős asszony késői látogatója felé fordult és a következőket mondta:

— Ugye megmondtam, hogy meghalok. A szívem nem bírja tovább. Szép temetést rendezzenek. Ezután a matróna elvesztette eszméletét és mire a házbéliek által előhívott orvos megérkezett, már halott volt. Az orvos vizsgálat megállapította, hogy Daul Mihályné halálát szívszélhűdés okozta.

Földrengés Japánban

Tokióból jelentik: Hétfő délelőtt rendkívül erős földrengés pusztított Japán központjában, valamint Kiosou szigeten. A rövid, de rendkívül heves földrengéseket Japán különböző részein érezték és az elemi csapás a lakosság körében nagy riadalmat keltett. (R.)

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

FÖLDES gyógyszerár, Str. Eminescu.
KÁRPÁTI gyógyszerár, Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszerár, Piata Avram Iancu
(Tel.: 15—00.)

SCALA-MOZGO

TELEFON: 20-10

Tisztibecsület

Clive Brook legnagyobb alakítása

Rendezte: ALEXANDER KORDA

VI FOX JOURNAL

6. 7. 15. 9. 15.

Színház - Művészet

A kolozsvári Thalia-Színház négy napos vendégjátéka Aradon

Március 28-31 napjain Aradon játszik a kolozsvári együttes

Mint értesülünk, a kolozsvári Thalia Magyar Színház együttese e hó 28-án Aradra érkezik, hogy megkezdje rövid négynapos vendégjátékát a városi színházban. A Thalia a négy nap alatt hat előadást tart, a műsoron pedig természetesen az egész év játérendjének legjobb darabjai szerepelnek. Az együttes saját díszleteit hozza magával Aradra, úgyhogy az aradi közönség pár napon keresztül ismét hozzájut azokhoz a minden vonatkozásban magas színvonalú jelentős előadásokhoz, amelyek a Thaliának már az elmúlt nyár folyamán is méltó hírt és megbecsülést szereztek Aradon.

A vendégjáték teljes műsora itt következik:

Március 28., kedd este 9 órakor: „Francia szobalány” (Jacques Deval, a „Tovaris” szerzőjének világ-siker aratott legújabb vígjátéka, Heltai Jenő fordításában. Főszereplők: Fényes Alice, Beness Ilona, Paál Magda, Feledi Éva, Nagy István, Tóth Elek, Mészáros Béla, Lantos Béla, Szabados Árpád stb.)

Március 29., szerda délután 5 órakor: „Duo” (Louis

Verneuil izgalmas, világhírű színműüjdonsága. Fényes Alice és Nagy István fellépésével, olcsó helyárrakkal). — Este 9 órakor: „Havas napsütés” (Hunyady Sándor nagyszerű, új vígjátéka, a Vigszínház előadásaival egyidejűleg. A rendezés munkáját maga Hunyady Sándor vezette. Főszereplők: Erényi Böske, Fényes Alice, Faludi Márta, Paál Magda, Feledi Éva, Radó Éva, Beness Ilona, Mészáros Béla, Nagy István, Kovács György, Tóth Elek stb.)

Március 30., csütörtök délután 5 órakor: „Mindig a nők kezdik” (László Aladár vígjáték-üjdonsága az egész együttes fellépésével, olcsó helyárrakkal). — Este 9 órakor: „Válók” (Mildred Harris világhírű vígjáték-üjdonsága, Stella Adorján fordításában. Főszereplők: Erényi Böske, Fényes Alice, Beness Ilona, Paál Magda, Feledi Éva, Kovács György, Mészáros Béla, Lantos Béla, Szabados Árpád stb.)

Március 31., péntek este 9 órakor: „Francia szobalány”. (Bucuelőadás.)

SPORT KÖZLÖNY

A három tartalékkal felálló AMEFA (AMTE) az UDR bravuroos legyőzésével bejutott a Román Kupa nyolcas elődöntőjébe

Vasárnap került sor a Román Kupa első tavaszi fordulójára. A forduló legnagyobb és egyben aradi szempontból a legkellemesebb meglepetését az AMEFA (AMTE) szolgáltatta. Tartalékoltan is legyőzte az UDR csapatát otthonában. A mérkőzések általában a várt eredményeket hozták és meglepetésnek a tartalékoló AMEFA (AMTE) győzelme számít. Meglepetés az Unirea Tricolor eldöntetlenje a Monitorul Oficial csapatával. Ezt a mérkőzést megismétljük. A Carpati-Textila mérkőzés elmaradt, miután a Textila lemondta a játékot. A Román Kupa nyolcas elődöntőjébe tehát a következő csapatok kerültek be:

Venus CAMT (TMTE), Sportul Studentesc, FC Rapid, Prahova, AMEFA (AMTE), FC Carpati és az újrajátszandó Unirea-Monitorul Oficial győztese. Beszámolunk a Román Kupa mérkőzéseiről a következő:

AMEFA (AMTE)—UDR 2:1 (1:1). Az AMEFA (AMTE) megérdemelten győzött a resicai mérkőzésen. A tartalékoló AMEFA (AMTE), mely nélkülözte Szaniszló Il-t, Bermosert és Slivatot, bravurosnak mondható győzelmet vívott ki és ezért minden dícséretet megérdemel. A győztes csapatban Gerold tovább tartja igen jó formáját, megint kitünő volt. A hávédék közül Kovács a jobbik, de Bellai is megfelelt. A fedezetsorban Szurdi és Szabó emelkedtek ki, míg a csatársorban Léb és Perneki dolgoztak a legtöbbet. Az UDR rossz napot fogott ki csak a közvetlen védelem munkáját lehet dicsérni, miután ezek akadályozták meg az AMEFA (AMTE) nagyobb arányú győzelmét. A két csapat a következő összeállításban játszott:

AMEFA (AMTE): Gerold—Kovács, Bellai—Szurdi, Szabó, Szegedi — Murza, Léb, Perneki, Reinhardt II., Batrin.

UDR: Fülöp — Fodor, Alasu — Popa, Cspai, Lakatos — Dura, Pacurar, Popescu, Negru, König.

A mérkőzés UDR támadásokkal indul, de az AMEFA (AMTE) védelem ellenáll. Az UDR főlény a 15. p. tart, ettől kezdve az AMEFA (AMTE) is sorozatos támadásokkal veszélyeztet és az aradi együttes területi főlényt harcol ki.

A 26. p. Perneki kiugrik a védők között Lébhez játszik és a csatár pompásan eltalált rugással a labdát a hálóba juttatja.

A 30. percben azonban az UDR egyenlítő olyképen, hogy König lefut és beadását Dura védhetetlenül belövi (1:1).

A második félidőben az AMEFA (AMTE) főlényt harcol ki és csupán a balszerencsén, na meg az UDR védelem elszánt játékán mulik, hogy nagyobb gólaránnyal nem sikerült győznie.

A 14. percben dől el a mérkőzés sorsa, amikor Murza igen szép beadást talál Perneki elé az aradi tank tizméteres lövése a hálóba zúdítja a labdát.

A 37. percben Reinhardt II. Pernekitől kapott labdával átverekszik magát az UDR védeimén, de tiszta helyzetből a kapusnak rugja a labdát. Az UDR előtt még az utolsó percben felcsillan az egyenlítés esélye, miután szögletet érnek el, de

ezt biztosan hártja el az aradi védelem, az AMEFA (AMTE) győzött és tovább jutott a Román Kupa mérkőzések elődöntőjébe. Bíró: Stanciu.

VENUS—CHINEZUL (Kinizsi) 3:2 (2:0). A két csapat Román Kupa mérkőzését 2000 főnyi közönség előtt játszotta le és a kapu előtt határozottabb Venus győzött.

Az I. félidőben a Chinezul (Kinizsi) van frontban mégis a 40. p. Petea Valcov lövése a Venus számára jelenti a vezetést (1:0). A 41. p. kapuelőtti kavardás után Wetzler lábáról a hálóba pattan a labda (2:0).

A szünet után már az első percben Ploesteanu góloz ezzel a Venus már 3:0 arányban vezet, amikor a Chinezul (Kinizsi) nem adja még fel a küzdelmet, hatalmas iramot diktál és a 18. percben Bajusz szépít, a 35. percben ismét Bajusz eredményes. A Chinezul (Kinizsi) nagy finist vág ki, de az egyenlítés már nem sikerül.

CAMT (TMTE)—OLTUL 3:2 (1:0). A CAMT (TMTE) könnyelműen játszott s csak nehezen győzte le ellenfelét a Román Kupa mérkőzésük során tartott mérkőzésen, amely Marița játékvezetése mellett folyt le. A mérkőzés 1000 néző előtt került lebonyolításra és a 11. percben Tóth Bedő tizenegyesből megszerezte a vezetést (1:0). A szünet után a 8. p. Possák és a 15. p. Reiter voltak a CAMT (TMTE) további góllövői. A végeredményt a 21. percben Fülöp tizenegyese és a 41. percben pedig Barabás gólja jelentették.

PRAHOVA—SGS 12:2 (7:1). A hat tartalékkal kiálló szebeni csapat nem volt ellenfele a jó-képességű együttesnek.

MONITORUL OFICIAL—UNIREA TRICOLOR 1:1 (1:1, 1:1, 1:1). A 33. percben Buja révén a Monitorul Oficial vezet, de két perc múlva Alexandrescu egyenlít. A meghosszabbításban egyik csapatnak sem sikerült legyőzni a másikat.

SPORTUL STUDENTESC—FRANCO ROMA. NA 5:2 (2:2). Brailában játszották le a mérkőzést, amelyen a honi csapat csak egy félideig tudott ellenállni. Constantinescu (3), Marinescu és Mihai-lescu, illetve Bodi (2) a góllövők.

RAPID—DVA 5:0 (3:0). Galaşiban a Rapid főlényesen nyert és góljain Barátky (3), Auer és Bogdan osztozkodtak.

A Gloria legyőzte Arad kerületi válogatottját Gloria—Arad vegyes 4:3 (2:2)

Mintegy 300 néző előtt folyt le a mérkőzés, amelyen a Gloria Codrean, Mikóczi és Micola nélkül állt fel és változatos játék után nehezen győzte le a kerületi kombinált együttest. A két csapat így állt fel:

GLORIA: Theimer — Varjassy, Volentir — Marienut, Zab, Ipacs — Igna (Tudor), Tudor (Barbu), Fritz, Henegar, Barbu (Mercea). **ARAD VEGYES:** Márki — Vass, Kossik — Sirkó IV., Simceac, Dossedla — Truta, Farkas III., Mihók, Gherman, Bugar II.

A válogatott kezdi a játékot és eleinte többet is támad, de Bugar II. lövését Theimer szögletre fejele. A 12. p. Igna beadását Kossik hibázza és közelről megszerzi a vezetést. Arad egyenlíthetne, de a csatárok több jó helyzetet hagynak ki, végül a 35. p. szöglet utáni kavardásból Dossedla egyenlít. A 38. p. Bugar II. lefut, beadását Mihók fejele be. A 42. p. egyenlít a Gloria: Igna beadását Fritz lövi és a lecsuszott labda a meglepett Márki mellett hálóba kerül.

A második félidőben az I. p. hendsz miatti 11-es a válogatott ellen, de Volentir lövését Márki védi. A 12. p. Truta jól fut el, beadását Gherman vágja a hálóba. A 18. p. Kossik hendze miatt 18 méteres szabadrugás: Barbu a lécc alá ragasztja a labdát. A 27. p. Vass hibáz: Fritz kiugratja Tudort, aki a kifutó kapus mellett góloz és megszerzi a győzelmet. A második félidő 33 percig tartott.

A Glóriában Marienut, Fritz, Henegar és Barbu (mint összekötő), a válogatottban Márki, Sirkó, Simceac, Dossedla, Gherman és Bugar II. voltak jók. Bíró: Oprita.

Külföldi eredmények

ANTWERPEN: Belgium—Hollandia 5:4.

FRANCIA BAJNOKSÁG: Canes—Metz 2:1, Excelsior—Lens 1:0, Sochaux Fives 4:2, Le Havre—Lille 1:0, Marseille—Rouen 1:0, RC Paris—Roubaix 1:1, Sant Etienne Sete 3:1, Strasbourg—Antibes 2:1.

OLASZ BAJNOKSÁG: Torino—Novara 1:1, Lazio—Milan 2:2, Bologna—Liguria 1:1, Livorno Juventus 1:0, Bari—Triestina 0:0, Genova—Lucchese 4:1, Ambrosiana—Modera 4:2, Napoli—Roma 1:0.

O B) ligás eredmények: Olimpia—Monopol 2:0 (1:0), Crisana—Victoria 2:1 (1:0), Universitatea—Törekvés 1:1 (0:0), Sodronyipar—Tricolor 5:0 (3:0), ACFR—Turda 1:1 (1:0).

Kedvezményes utazás

New-Yorkba

a világhiállítás alkalmából

HOLLAND-AMERIKA LINIE

KENYELMES UJ HAJÓIVAL,
ugyszintén rendszeres utazások

Canadába

Középamerikába

Ausztráliába

Délamerikába

Afrikába és Keletre

Beiratkozások, információk és prospekciók

ORT. utazási irodában:

ARAD, Cal. Banatului 2. Tel. 13-50.

TIMISOARA, str. Venetia 2. Tel. 39-39.

BUCURESTI, Calea Victoriei 70. et. I.

Tel. 4.41.65.

Jól játszott Arad ifjúsági válogatoltja

Arad - Ko'ozsvár 4:2 (1:1)

Az Unirea kupáért lebonyolításra került ifjúsági válogatott mérkőzés a kapu előtt határozottabb aradi csapat győzelmét hozta. A két csapat összeállításai:

ARAD: Grand — Boteu, Müller — Siclovan, Codrean, Tolan — Madács, Stahl, Luca (Janka II), Varga II, Janka II. (Luca). KOLOZSVÁR: Boros — Hanz, Stoian — Campian, Joja, Albu — Székely, Marian, Pop, Hegedüs, Pascu.

Heves aradi ostrommal indul a játék, de Boros szép védésekkel teszi ártalmatlanná az aradi támadásokat. A 24. p. Janka II. csavart lövést tolja szögletre, majd Codrean lövést védi. A 38. p. Pop kiteszi Székelyt, aki váratlanul a bal felső sarokba bombáz (0:1). A 44. p. Codrean 18 méteres bomba-szerű lövése akad meg a kolozsvári hálóban (1:1).

Szünet után az 5. p. Luca beadását Janka II. befeljele (2:1). A 12. p. Marian lövését a kapufa fogja fel és a visszapatlanó labdát Pop küldi a hálóba (2:2). A 24. p. Stahl jól megy el, beadását Janka II. bekotorja (3:2). A 34. p. Codrean 16 méteres bombája félmagasan vágódik a jobbsarokba (4:2).

Az aradi csapat védelmében Grand és Müller, a fedezetsorban Codrean (a mezőny legjobbjai), aki 5 perccel a befejezés előtt megsérült, elől pedig Madács és Janka II., valamint Stahl tűntek ki. A kolozsvári együttesben Boros kapus kitűnően védett, a hávédék is megfelelt. A fedezetsorban Joja a legjobb, a csatársorban pedig Marian érdemel dicséretet. Bíró: Macean.

Eldöntetlenül végződött az ír-magyar mérkőzés

Irország - Magyarország 2:2 (1:1)

Cork. Vasárnap délután került lebonyolításra Corkban az ír-magyar válogatott mérkőzés, amelyen a magyar csapat pompás erőbedobással, nagy lendülettel küzdött, úgy hogy a győzelmet is megérdemelte volna. Az írek azonban oly durván játszottak, hogy több magyar játékos megsérült és amikor a 43. percben az írek kiegyenlítették, csak 9 magyar játékos volt a pályán. A sérültek között van Kolláth, Kiszely és a magyar védelem két oszlopa, Bíró és Korányi. A 9. percben O'Flanagan szerzi meg a vezetést, ezt a 35. percben Kiszely pompás góllal ki-

egyenlíti. Szünet után a 6. percben a magyar jobbszárny nagyszerű támadása után a labda Kolláth elé kerül, ki remek gólt lő. A magyar közép csatár ekkor megsérül és 10 percre kiállni kényszerül. Az írek most kiméretlenül durva játékba kezdtek, melynek következtében tovább magyar sérülések történtek. A 43. percben, amikor csak 9 magyar játékos volt a pályán, O'Flanagan kiegyenlített. A magyar válogatott a következő összeállításban szerepelt: Szabó-Korányi, Bíró, Lázár, Sárosi III., Balogh, Ádám, Zsenge, Kolláth, Kiszely, Gyetvay.

Elmaradt

a Mica—Hakoah mérkőzés, mert nem volt játékvezető Brádon

Arad. Vasárnap volt kisorsolva a Mica—Hakoah elsőosztályú bajnoki mérkőzés, amelyre a Hakoah Brádra utazott. A mérkőzésre azonban nem delegáltak bírót. Hosszu vita indult meg a Hakoah képviselője és a rendező egyesület kö-

zött, miután nem találtak megfelelő játékvezetőt, úgy határoztak, hogy bajnoki mérkőzést nem játszanak. Viszont barátságos mérkőzést a Hakoah nem volt hajlandó játszani, miután a Mica nem akarta a teljes bajnoki térítést fizetni, hanem csak a bevétel felét. Így a Hakoah játék nélkül visszautazott Brádról. A szövetség előtt lesz folytatása az ügynek és ez fogja megállapítani, hogy a rendező egyesület hibájából maradt-e el a mérkőzés.

Intézkedések a buza kedvezményes kiviteli díjszabásáról

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában már megemlékeztünk arról, hogy a kormány gazdasági bizottságának határozata értelmében április 9-ig meghosszabbítják a kivitelre szánt buzamennyiségek kedvezményes szállítási díjszabását, amely tudvalevőleg ötven százalékos kedvezményt biztosít. Ez a díjszabás eredetileg tudvalevőleg március 15-ig volt érvényben. Március 15-ikétől szombatig, vagyis március 18-ig a gabonaexportőrök a teljes díjszabást fizették. A kormány határozatára való tekintettel a gabonaexportőrök szövetsége közben járt a CFR, vezérigazgatóságánál, amely úgy döntött, hogy a fenti idő alatt befizetett teljes díjszabás közötti különbözetet visszafizeti. Azok az exportőrök, akik március 16-ikán és 17-ikén rakódtak, készítsenek kimutatást az általuk feladott szállítmányokról és kérjék az említett különbözetet visszafizetését.

Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy kivált csak azok eszközölhetnek, akik a nemzetgazdasági minisztériumban elkészített exportőr-állás szerepelnek. A Banca Națională utasítása értelmében az exportőrök kötelesek a számlákon és a kiviteli iratokon feltüntetni a sorszámot, amely alatt az említett névsorban szerepelnek.

Szeptember elsejéig bitumennel fedik be az Arad—temesvári utat

Temestartomány költségvetése elkészült és azt jóváhagyás végett a belügyminisztériumba juttatták el. Ebben a költségvetésben jelentős helyet foglalnak el a tervezett utépítési munkálatok összegei. A tervek között szerepel az arad—temesvári út teljes egészében három centiméteres vastag bitumenfelülettel való bevonása. Ez a munka előreláthatólag szeptember elsejéig készül el. Ugyancsak bitumennel fedik be a temesvár—buziási és a temesvár—lippii utakat is.

Az Első Erdélyi Általános Biztosító Részvénytársaság 1938. évi mérlege

Kolozsvárról jelentik: Biztosító társaságaink közül az Első Erdélyi Általános Biztosító Részvénytársaság hagymánvaihhoz hiven ismét az első, amely közre adja mérlegét.

Mérlegadatai virágzásról tanuskodnak, ami annál örömteljesebb, mert a nyugtalanság, mely az egész világot még mindig beborítja, ártalmas a biztosítási intézményekre is. Mérlegének számtömegéből a következők szemléltetik legjobban fejlődését:

Összbevétele az előző évi 81 millió leivel szemben 87 millió leire emelkedett. Nagy szó ez a mai üzlettelenség és nehéz gazdasági viszonyok mellett. Az intézet életbiztosítási tőkeállománya is már 727 millió leit tesz ki. Kész pénzkészlete az előző évi 57 millió leiről 59 millió leire emelkedett, ami mobilitásos biztonságának a legjobb bizonyítékát szolgáltatja. Ingatlanait is új telekvételekkel szaporította. Igen mérsékelt felértékelés mellett, azokat 67 millió leivel szerenelteti mérlegében. Mindezen felül még bő tartalékolást is eszközölt azaz, hogy az előző évi 221 millió leire rugó tartalékait ez évben 244 millió leire növelte.

A milliós számoszlopok, a szorongalmas vagyongyűjtésnek eme tanuielei, a lezkörültekintőbb üzletvitelre vallanak és beszédes bizonyítékal annak az osztatlan bizalomnak, melyet az Első Erdélyi a biztosító közönség körében élvez.

Értesülésünk szerint a folyó hó 25-én megtartandó közgyűlésen ez évben is 8 százalékos osztaléknak kifizetését fogja javasolni.

— Felosztási a mezőgazdasági kamarák szövetségét. A földművelésügyi minisztérium átszervezéséről szóló törvénytervezet elkészült és azt véleményezés végett eljuttatták a legfelsőbb törvényelőkészítő tanácshoz. A törvénytervezet fontosabb intézkedései között szerepel a megyei mezőgazdasági szolgálatok megszüntetése, mert ezeket egybeolvasztják majd a mezőgazdasági kamarákkal. Egyben pedig megszüntetik a mezőgazdasági kamarák szövetségét is.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Értekezlet az aradi munkakamaránál a céhek megszervezése érdekében

Március 31-ig szervezik meg azokat a szakmákat, amelyek még nem tömörültek céhekbe

A különböző céhek szervezési munkálataival kapcsolatban az aradi munkakamara értekezletre hívta össze az egyes szakmák képviselőit. Az értekezleten nyolcvanán vettek részt és ez alkalommal Albu Simion munkakamarai elnök részletesen ismertette a megjelent kisiparosok, magántisztviselők és munkások előtt a céhtörvény rendelkezéseit, majd pedig utalt azokra az előnyökre, amelyeket a céhek tagjaik számára biztosítanak.

A munkakamarai elnök megemlítette, hogy a céhtörvény harmadik fejezetében foglalt rendelkezések értelmében szakmai kérdésekben csak a céh védheti meg a kisiparosok, a magántisztviselők és a munkások érdekeit, kizárólag a céh jelölhet tagokat a munkakamarák és a társadalombiztosító pénztárak tanácsaiba, csak a céh közbenjöttével köthetők kollektív szerződések. Másrészt a törvények értelmében a céheknek jogukban áll tagjaik részére nyersanyagokat, gépeket, szerszámokat vásárolni, vagy esetleg kölcsönadni. Ugyancsak a céhek bizományi alapon átvehetik a tagjaik által termelt árukat és megkönnyíthetik azok eladását. Végül utalt az elnök arra, hogy azok számára, akik nem tagjai a céheknek, lehetetlené válik szakmai érdekeik megvédése.

A közgyűlésen megállapították, hogy Aradon a kisiparosok még nem alakították meg a faipari, vegyipari, a nyomdászati, a fényképészeti, a borbély és az élelmezési céheket, a munkások nem alakították meg a bőripari, a könyvkötő, a kőműves, a vegyi, az élelmezési a fényképészeti, a borbély céheket, míg a ma-

gántisztviselői céhek közül hiányzik a műszaki tisztviselők céhe.

A gyűlés határozata értelmében a munkakamara vezetősége az említett szakmák képviselői közül egyeseket megbiztak azzal, hogy március 31-ig alakítsák meg az említett céheket. Ebben a munkájukban a megbizottak a munkakamara teljes támogatását élvezik.

Rendelkezések az egykori Csehszlovákiába irányított postai küldeményekről

A postavezérigazgatóság közli, hogy március 18-tól kezdve azokat a küldeményeket, amelyek a volt Csehszlovákia német protektorátus alá került vidékekre irányulnak, a következőképpen kell felülbélyegezni: Levelek 20 gramig 12 lej, míg minden 20 gram, vagy töredék 20 gram után 7 lej. Egyszerű vagy képes levelezőlapok 7 lej, nyomtatványok, újságok, időszaki közlemények minden ötven gram, vagy töredék ötven gram után 3 lej.

Gabonaárak:

Az aradi gabonapiac az árak a következőképpen alakultak: buza 380 lej, tengeri 320 lej mászanként. — Bánsági gabonaárak: temesi buza 390, torontáli buza 395, tengeri 330, zab 460, tavasi árpa 420 lej.

Milyen szerepet töltött be eddig a román külkereskedelemben a Cseh- Szlovákiával való áruforgalom

Cseh-Szlovákia megszűnésével számos külkereskedelmi, és gazdaságpolitikai kérdés rendezése vált szükségessé

Bucurestiből jelentik: A Közép-Európában lejátszódott események, amelyek következményeképpen a Cseh-Szlovák köztársaság megszűnt, Csehország (Morvaország és Bohémia) a német birodalomba beolvadt, továbbá az önálló Szlovákiának kikiáltása és Kárpátaljának Magyarországhoz való csatolása új helyzet elé állította Románia gazdasági életét is. Köztudomásu, hogy a régi Csehszlovákiával a politikai kapcsolatokon kívül szoros gazdasági kapcsolatokat tartott fenn Románia, amely agrártermékeinek jelentős részét ebben az államban helyezte el.

A volt Cseh-Szlovákia gazdasági jelentősége Románia külkereskedelmében

A volt Cseh-Szlovákia Románia külkereskedelmében az állandóan fejlődő kapcsolatok következményeként jelentős szerepet játszott. Exportunk átlag 8—10 százaléka Csehszlovákia felé irányult, míg importunknak 11—12 százalékát Cseh-Szlovákiából bonyolítottuk le.

A Cseh-Szlovákia felé irányuló exportunknak túlnyomó részét a gabona, petróleum és az élőállat tette ki. Az 1938. év első tíz hónapjáról megjelent statisztikai adatok szerint, Cseh-Szlovákia 694.245.000 lei értékű gabonát és 566.404.000 lei értékű petróleumot vásárolt. Élőállatexportunk értéke ugyanezen idő alatt 259.207.000 leit tesz ki. Ezenkívül 90 millió 898 ezer lei értékű magvat, 44.302.000 lei értékű veteményt és hüvelvest, 33.937.000 lei értékű gyümölcsöt, 30.917.000 lei értékű fát és faárut, továbbá 94.726.000 lei értékű egyéb árut vásárolt Cseh-Szlovákia Romániától. A múlt év első tíz hónapjában exportunk értéke Csehszlovákiába 1.814.660.000 lei értékű volt, míg az 1937. teljes évben 2 milliárd 589.910.000 lei értékű árut exportált Románia Cseh-Szlovákiába.

Románia Cseh-Szlovákiából főleg vasat és vasárut, továbbá textilárakat importált. A múlt év első tíz hónapjában importunk Cseh-Szlovákiából a következőképpen alakult összehasonlítva az 1937. teljes évvel:

Áru	Import értéke ezer leikben	1937.	1938 I-X
Bőr és bőrárak	8.129	10.679	
Gyapjú és szőrök	55.923	26.773	
Növényi textilanyag	984.334	410.382	
Papír	8578	4.269	
Gummi és celluloid	11.319	14.531	
Kő és kőárak	103.170	68.962	
Gépek, készülékek	454.205	147.000	
Vas és vasárak	1.055.830	455.750	
Fémek	417.770	11.465	
Gyógyszerek	19.393	20.797	
Pesték és lakk	13.381	10.534	
Egyéb áruk	80.664	82.820	57
	3.266.696	1.263.199	

Importunk tehát annak ellenére, hogy a múlt évben több, mint 60 százalékkal csökkent, még mindig jelentős volt és elérte az 1936. évi nivót, amikor is 1 milliárd 448 millió 783 ezer lei értékű csehszlovákiai árut hoztunk be.

A külkereskedelem várható alakulása

A bekövetkezett események előreláthatólag külkereskedelmünket is új helyzet elé állítják. A Németországhoz csatolt Bohémia és Morvaország még Cseh-Szlovákia fennállása idején olyan arányban termelt gabonát, hogy nemcsak saját szükségletét tudta fedezni, hanem exportált is. Ezt a felesleget természetesen Németország fogja felvenni és így nemcsak a cseh-szlovák piacot veszíti el Románia, hanem Németország előreláthatólag csök-

kenteni fogja a romániai mezőgazdasági termékek bevitelét.

Élőállatexportunkban nem fog nagyobb csökkenés beállni, mert a Németországhoz csatolt Bohémia és Morvaország élőállatszükségletét Németországgal együtt fogja beszerezni és így Németország a közeljövőben kétségtelenül meginduló újabb román-német gazdasági tárgyalásokon fel fogja emelni Románia élőállatkontingensét.

Ugyanaz lesz a helyzet a petróleumtermékekben is, vagyis Németország fogja az eddig Bohémiába és Morvaországba exportált román petróleumtermékeket átvenni.

Más a helyzet az önálló Szlovákia kikiáltásával. Szlovákia mezőgazdasági termékekben szegény állam, amely importra szorul. Gabonaszükségletét, amelyet eddig a történelmi Csehországból fedezett, nem fogja többé onnan vásárolni, mert hisz a felesleget Németország veszi fel.

Tekintve, hogy Magyarország fűrészfűrészszükségletének jelentős részét már eddig is agrártermékek ellenében Szlovákiából fedezte, Románia gabonaexportja aligha számíthat a szlovákiai piacra.

A Kárpátaljának Magyarországhoz való csatolása külkereskedelmi szempontból nem bír nagyobb jelentőséggel. Cseh-Szlovákia Kárpátalja részére vásárolt ugyan román kukoricát, ami azonban jelentéktelen tétel volt kukorica exportunkban.

Ami a csehszlovákiai áruk importját illeti, gyökeres változásokra lehet számítani. Vonatokik ez különösen a csehszlovákiai vas- és félgvártmány behozatalára. A csehországi vállalatok már az utóbbi hónapokban termelésük jelentős részét Németországba exportálták, így a jövőben Románia vasipara aligha számíthat a csehországi beszerzési forrásokra, mert a történelmi Csehország teljes nyersanyag- és félgvártmánykészletét Németország fogja felvenni.

Új helyzettel kell számolni a textilipari importnál is. A hazai textilipar és textilkereskedelmi jelentős mennyiségű fonalat hozott be Csehszlovákiából. A fonalimport valószínűleg megszűnik, mert Németország, amely csak készárut exportál, aligha lesz hajlandó a fonalkivitel támogatására.

A többi áruk importjában nagyobb változással a közeljövőben nem kell számolni, mert a jelenleg is Romániának szállító cégek nem fogják romániai összeköttetéseiket feladni.

A Szatmár-szigeti CFR-autóbuszok menetrendje

5 pépkocsifárat bonyolítja le a személyforgalmat Szatmár és Máramarossziget között

Jelentettük, hogy Halmi—Máramarossziget között megszűnt a vasuti összeköttetés. A személyforgalmat Szatmár és Sziget között CFR-autóbuszok bonyolítják le, a következő menetrend szerint:

Szatmárról indul: 5 óra 20 perc (rendes járat), 6 óra, 14 óra 20 perc, 15 óra 30 perc (rendes járat), 18 óra 20 perckor.

Szigetről indul: 0 óra 30 perc, 5 óra 20 perc (rendes járat), 9 óra 20 perc, 15 óra 20 perc (rendes járat), végül 15 óra 30 perc és 16 óra 10 perc között. Az utolsó szigeti autóbusz indulása azért nincs fix időhöz kötve, mert be kell várnia a cernáti vonat utasait. Azoknak a járatoknak, amelyeknél nincsen „rendes járat” megjegyzés, csatlakozásuk van a személy- és gyorsvonatokhoz.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Az AMTE

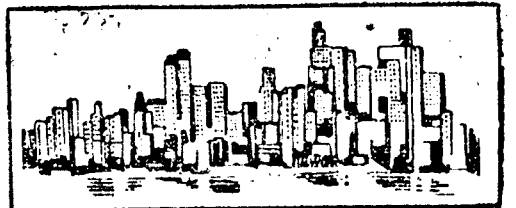
5. tippszelvénye

Lejátszó március 25-én
szombat este 6 óráig

1. AMTE—Gloria
 2. Victoria—Klnizsi
 3. Ripensla—Carpati
 4. Rapid—UDR
 5. Venus—Sportul Studentesc
 6. Tricolor—Juventus
 7. Hungária—Ferencváros
 8. Ujpest—Szolnok
 9. ATE—Titanus
 10. Egyetértés—Hakoah
- Név:
Lakcim:

(Nevezési díj 5 lei. Pályázni legalább két tippszelvény beküldésével lehet. Később érkezett pályázatokat nem vesszük figyelembe Vidékiéknél a postai pecsét dátuma mérvadó!)

= DEFICITTEL ZÁRULT NÉMETORSZÁG
1938. ÉVI KÜLKERESKEDELMI FORGALMA A
DÉLKELETEURÓPAI ÁLLAMOKKAL. Egy most
közvetített kimutatás szerint Németország 1938. évi
külkereskedelmi forgalma a délkeleteurópai ál-
lamokkal a következőképpen alakult: Bevétel
Romániából, Magyarországból, Görögországból
és Törökországból a régi birodalomba 651,9 mil-
lió márka értékben (Nagynémetországba 857,8
millió márka értékben) az 1937. évi 651,8 millió
márka értékű bevétellel szemben. Az előző évek-
ben az említett országokból való bevétel értéke
következő volt: 1936-ban 505,5 millió márka,
1935-ben 412,5 millió márka, 1934-ben 236,4
millió és 1933-ban 236,4 millió márka. A régi
német birodalomból 1938-ban 695,7 millió márka
értékben szállítottak árukat a délkeleteurópai ál-
lamokba (Nagynémetországból 797,3 millió már-
ka értékben) az 1937. évi 666,8 millió márkát ki-
tevő kivittel szemben. Az előző években a kivi-
tel az említett államokba a következőképpen
alakult: 1936-ban 454,8 millió márka, 1935-ben
319,9 millió, 1934-ben 221,5 millió, 1933-ban
190,6 millió márka. Amint a fentiekből kitűnik
Németország külkereskedelmi mérlege a Délke-
leteurópai államokkal 60,5 millió márka deficit-
tel zárult.

HAPAG-gal a

New-York-i világkiállításra

1939. április—október

Hetekinti kirándulások a közismerten elegáns és kényelmes „Hamburg” gőzessel. Lei 36.000.— minimális ár, beleértve 6 napi látogatási program New-Yorkban. Érdekes kirándulások az Egyesült Államokban: Chicago, Detroit, Washington, Niagara-vizesés. stb.

A nagy érdeklődés következtében mielőbbi jelentkezés ajánlatos.

Prospektusok és felvilágosítások a
HAMBURG-AMERIKAI-LINIE

képviselőténél:

Künstler Utazási Iroda

Arad, Blv. Reg. Maria 24. Tel.: 10-86

Tisztázzuk a kérdést:

„B. M.“ ARAD. A számlabélyeg tudvaleg három ezreléket tesz ki. A bélyegtörvény 34. szakasza értelmében a százas és az ezres töredékeket, százasokká és ezresekké kell kiegészíteni. Így tehát a 100 leitől 3000 leig terjedő összegű számlákra egy leu okmány és egy leu repülőbélyeg kell alkalmazni. A 300 leitől 500 leig terjedő számlákra két leu okmány és két leu repülőbélyeg, az 500 leitől 1000 leig terjedő számlákra három leu okmány és három leu repülőbélyeg kell ragasztani.

„RÉSZVÉNYTÁRSASÁG“. A törvény értelmében a részvénytársaságok bármilyen érték átvételkor kötelesek nyugtát kiállítani. A központi repülőbélyeg pénztár 1938 november 9-iki 22. számú határozata értelmében a részvények is értékeknek számítanak. Így tehát abban az esetben, ha önként a részvényesektől letétbe átvesszük a részvényeket azzal a céllal, hogy azok tulajdonosai az évi közgyűlésen résztvehessenek, köteles a részvénytársaság a részvényekről nyugtát kiadni. Az említett nyugtákat vagy törzslapos nyugtakönyvekből, vagy pedig másolatokkal kell kiállítani a bélyegtörvény 4. szakaszának 20. bekezdése értelmében. Azon részvényeseknek, akik részvényüket nem nyújtották be, természetesen nem kell nyugtákat eljuttatni.

„GYARMATÁRUKERESKEDES“. Ön az átvételi elismervények ügyében érdeklődik. Az olyan átvételi elismervények illetve kisorsó-cédulák esetében, amikor az irat feltüntetési részletesen a leszállított árukat, azok egy részét és az iratot az átvétel alkalmával a címzett aláírja, alkalmazandó az okmány és a repülőbélyeg, mégpedig azon rendelkezések szerint, amelyeket a törvény a nyugtbélyegekre állapít meg. Abban az esetben, ha csak egyszerű kisoró iratról van szó és a címzett nem igazolja azon aláírásával az áru átvételét, az irat bélyegmentes.

— A „Consum“ legújabb száma a középeurópai politikai események várható gazdasági hatásairól közöl részletes cikket. A tőzsdei és pénzpiaci jelentésben a külpolitikai események tőzsdei és pénzpiaci hatásaival foglalkozik. A „Consum“ legújabb számából kiemeljük a következő főbb cikkeket: Az arany- és fémbányászati hitelintézet új vállalatot alapított bányázemek nacionalizálására. Kedvező mederben haladnak a román-francia és román-magyar gazdasági tárgyalások. Reorganizálják az Arad-Brádi Ipari Rt.-got. Kevés a remény az iparvállalatok és részvénytársaságok adójának átvitelére. A Temesvári Sörgyár újabb investíciókat eszközöl. A textilipari vállalatok akciót indítottak a nyersanyag-behozatali engedélyek sürgős kiadására. Az Erdélyi Bank, a Prima Ardeleană, a Dacia România biztosítók mérlegeit vizsgálja a Consum legújabb száma, amely beszámol a legfrissebb vállalati iranzakciókról, pénzpiaci eseményekről, közszállításokról, cégbejegyzésekről. Kérjen mutatószámot a kiadóhivataltól: Kolozsvár, Str. Reg. Maria 48.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, MÁRCIUS 21.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 8: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40: Gramofonlemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19.15: Russu Irén éneke. 19.35: Szaxofon és éneklő fűrés. 20.05: Felolvasás. 20.25: A Predescu-zenekar hangversenyének közvetítése. 22: Hírek. 22.45: Híres énekesek lemezei. 23: Hírek. 23.15: Vendégülöi zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofon. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.10: Hegedűszámok. 13.40: Hírek. 13.55: Énekszámok. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 16: Árfolyamhírek. 17.15: Asszonyoknak. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Hírek szlovák és orosz nyelven. 18.10: Cigányzene. 18.30: Részletek a magyar és németországi válogatott tornászok közötti viadaláról. 19.30: „A népi színház Olaszországban.“ Előadás. 20: A rádió szalonzenekara. 20.30: „Ritmus és tánc.“ Előadás. 21.35: Közvetítés a Royal Színházról. „Egy bolond százat csinál.“ 22.45: Hírek. 24.10: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

SZERDA, MÁRCIUS 22.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40: Gramofonlemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Katonazene. 19: Idő szerű anyag. 19.15: Gramofonlemezek. 20: Felolvasás. 20.15: Táncczene. 21: Chebap zongora művész hangversenyének közvetítése. 21.35 Schmidt: Ötös. 22: Hírek. 22.15: Bajalaika zene. 22.40: Vendégülöi zene. 23: Hírek. Majd hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofon. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.10: Hanglemezek. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Rendőrzenekar. 15.35: Hírek. 16: Árfolyamhírek. 16.30: Közvetítés az Országos Mezőgazdasági Kiállításról és Te-

nyészállatvásárról. 17.15: Diákfélóra. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Hírek szlovák és orosz nyelven. 18.10: Beethoven: Appassionata szonáta. 57. mű. 18.35: „Przemysl“. Előadás. 19.05 Cigányzene. 20.05: „A orosz népművészet.“ Előadás. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése: „Turandot.“ 21.10: Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Tervezőállatvásár díjazási eredményeinek közlése. 22.20: Hírek. 23.15: Időjárásjelentés. 23.30: Hanglemezek. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Táncclemezek. 0.40: Olasznyelvi előadás. 1.05: Hírek.

UJ KÖNYVEK

— John Knittel: „Via Mala“. John Knittelnek, az El Rakim szerzőjének legnagyobb műve a „Via Mala“. Svájc legdélibb sarkában, közel az olasz határhoz, ahol égbenyuló hegyóriások közé szorítva dübörög az Yzola-patak rohanó ária, a szürke sziklahágón sötét, kísérteties út vezet el a szédítő szakadékok fölött: ez a „Via Mala“. Ezen az elhagyott vidéken terül el a „Jeff“ itt emelkedik Jonas Laurets fűrészmalma, a Lauret családjának fészke. Lauretzék még a múlt század elején kerültek Svájcba, ősük Napoleon kapitánya volt. A mal család feje Jonas Lauretz, istentelen, duhaj, izága, vén lump, lelketlen gazember, aki rettegett zsarnoka a meghunyászkodó kis családjának. Közülük hófehéren emlékedik ki Silvelie leányának tündöklő szépségű alakja. A leány nagy szerelmének regénye egy ragyogó könyvben, mint a napsugár meleg fényessége az alpesi hegyóriások fenséges csúcsein. A szerelmi történet zord és kísérteties háttere az a dráma, amelyet Jonas Lauretz hív ki maga ellen a kérelhetetlen végzet, amely fegyvert ad az elnyomott családtagok kezébe. A tragédia vágatása, epikus erkölcsi fejleményeivel súlyos megpróbáltatásnak teszi ki Silvelie boldogságát, aki azonban győztesen kerül ki a küzdelemből. Az éles emberábrázolás, a szinte szédítően hatalmas és szépséges dráma az első oldaltól kezdve lekötő az olvasó figyelmét. Amint a Cleveland Presse kritikusa írja: Az utóbbi évek egyetlen regénye sem vetett fel oly mély erkölcsi problémákat és nem bírkózt meg velük annyi becsülettel, mint a „Via Mala“. Olyan hatalmas ez a regény, mint maguk a svájci Alpek, melyek közti lejátszódik. The Times, London: Knittel Via Mala-ja tele van az élet minden szépségével. John Knittel: „Via Mala“. Bárd-kiadásban, szép kiállításban jelent meg. A hatalmas kötet 648 lap, vászonkötésben 290.— le minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérje a Bárd-kiadó teljes jegyzékét.

HOTEL CORVIN BUDAPEST

Családi szálloda a város szívében. VIII., Csokonai-utca 14. Reméli Színháznál. Ujannon berendezés, közp. fűtés, hideg-meleg folyóviz. Egyágys szoba P. 5, kétágyas P. 6.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetései, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Parkirozást, fák metszését vállalja Szücsy műkertész. Str. Căpitan Ignat 28. Ugyanott nemes gyümölcsfák kaphatók. 1221

ALKALMAZÁST NYER

Szobaleány kerestetik azonnali felvételre. Szántó Zsigmondné, Strada Vladimirescu 12., I. em. 1393

A helyi piacot ismerő, nagy ismerettséggel rendelkező hölgyek és urak szép keresetért tehetnek szert közhasználati cikk propagálásával. Ajánlatokat „Ügyes“ jelígre a kiadóba kérünk. 1347

Tanuló munkásleányok felvételnek. „Stela“-gyár, Arad, Strada Haiducilor 8. (P. Cetatea Veche).

Fiatall munkás, németül beszélő felvétetik. „Stela“-gyár, Arad, Strada Haiducilor 8. (Piata Cetatea Veche).

Rendszertől mindenek április 1-re felvétetik. Ganea. Str. Ioan Calvin 23. 1359

LAKÁS

Üzlethelyiség (modern) május 1-re kiadó. Str. I. C. Bratianu No. 5. Bővebbet a házmesternél. 1246

Kétszobás garsonlakás, modern új házban, esetleg bujtorozva is, április 1-től kiadó. Str. Sft. Gheorghe 46.

Kiadó urilakás, földszinten, napfényes, száraz és tiszta, két uccai és előszoba, parkettás, fürdőszoba, mellékhelyiségekkel együtt május 1-re. Str. Ioan Calvin 48a. 1402

Különbejárati két szoba, orvosi rendelőnek berendezéssel, vagy anélkül, bármilyen irodának kiadó április 1-re. Str. Goldis 11. 1400

Kétszoba, konyha, mellékhelyiségekkel modern, új magánháza április 1-től kiadó. Str. Sft. Gheorghe 46.

Modern háromszobás, összkomfortos urilakás azonnalra kiadó. Str. Penes Curcanel 16. 1404

INGATLAN

Emeletes ház havi huszezer lei jövedelemmel hatszázezer leiért eladó. Cím a kiadóban. 1396

VÉTEL-ELADÁS

Függönyfelme, 2.40 cm. széles 75 lei. Divatos minták a legolcsóbban Szabó Gyula textiláruházban kaphatók. Bul. Regele Ferdinand 31.

Jó állapotban levő öntöttvas-fürdőkádát megvételre keresek Cím a kiadóban.

Jókárban levő takaréktűzhelyet 2 sütővel megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek

Jókárban levő Szepessy-gyermekkosci eladó. Str. Baritiu 21. 1399

Sötét dióhálók

és topolyahálók nagy választékban. Belföldi és keleti szőnyegek modern, új konyhaberendezés, amerikai íróasztal, rollók szekrények, kasszák, recamis, kombinált szekrény stb.

olcsón, mélyen leszállított áron kaphatók. Veszünk sürgősen megbízónk részére 6 és 12 személyes ezüst evőkészletet, porcellán- és üvegszervizet, antik ékszereket, szőnyeget és teljes lakásberendezést.

Zálogkölcsonőket közvetítünk a temesvári zálogházba, előleget nyújtunk, olcsón hosszabbítunk, zálogcéduláit megvesszük.

TEMPO bizományi-üzlet, Fischer Eliz-palota.

Egy portabil írógép sürgősen eladó.

A legolcsóbb bevásárlási forrás a Muzsaj József-cég

STRAJER-EGYENRUHÁK

Teljes egyenruha	— — — — —	Lei 960
nadrág	— — — — —	Lei 350
gummikabát	— — — — —	Lei 650
zöld Loden	— — — — —	Lei 960
ujjas (Wendjacke)	— — — — —	Lei 750
selyem ballon kabát	— — — — —	Lei 2200
elegáns divatöltöny	— — — — —	Lei 1400
felöltő	— — — — —	Lei 1600

MERCUR-KÖNYVEK ÉRVÉNYESEK

Jövedelmező szerényebb üzem minden elfogadható árban és Uj Lexikon, komplett, 2000 leírt, továbbá egy gitár és egy kitűnő hegedű, fényképező gép, pátefon, lemezzel, olcsón eladók. Cím a kiadóhivatalban. 1397

Jókárban levő mély Szepessy-köcsi eladó. Str. Eminescu 3., virágüzlet. 1403

ISZTA, MOSOTT RONGYOT megvételre keresünk. Cím a kiadóban.

Hirdessen az „Aradi Közlöny“-ben

Legujabb jelentéseink:

Halifax angol külügyminiszter:

„Ha összefogunk a támadást halmozó állam ellen, elkerülhetjük a további meglepetéseket“

Az angol kormány vezetőinek éles bírálata a törvényhozás előtt Németország legutóbbi magatartása felett

London. Legujabb jelentések szerint a minisztertanács egy és háromnegyed óra hosszat tartott és ez alatt több vezető diplomata járt a külügyi hivatalban. Tíz óra román nagykövét a nap folyamán második ízben jelent meg a külügyminiszteriumban. A minisztertanács után Chamberlain beszélgetést folyt

tatott Attlee, Greenwood és Sir Arhivald Sinclair ellenzéki vezérekkel, akikkel közösen a tanácskozás lefolyását. A beszélgetésnél jelen volt Halifax külügyminiszter is.

A Reuter-iroda jelentése szerint a munkáspárti ellenzék helyesli a kormány politikáját.

„A müncheni szellem megtagadása“

Az alsóházban ifjabb Henderson megkérdezte, vajon a kormány hajlandó-e elismerni Cseh- és Morvaország bekebelezését, mire Chamberlain a következőket válaszolta: Az angol kormány a legnagyobb körültekintéssel fontolja meg más kormányokkal karöltve a Csehszlovákiával szemben történt eljárás következményeit, mielőtt erről tárgyalna.

Butler külügyi államtitkár Hendersonnak kijelentette, hogy megállapodott a német hatóságokkal a tekintetben, hogy azok az angol alattvalók, akik a követség épületében laktak, zavartalanul Angliába utazhassanak. A továbbiak során Bellenger munkáspárti kérdésére Stanley kereskedelemügyi miniszter kijelentette:

az angol kormány elhatározta, hogy kereskedelmi bizottságot küld Romániába.

Ifjabb Henderson Artur felvilágosítást kért Chamberlain miniszterelnöktől a Hitler által Hacha elnökhöz március 15-én állított in-érett ultimátum felől.

Chamberlain: Tudtommal Hacha elnökhöz Németország nem intézett ultimátumot a március 15-iki egyezmény elfogadása előtt. A berlini angol nagykövét március 17-én utasítást kapott, közölte a német kormánnyal, hogy az angol kormány meg-

petve fogadta a múlt napok eseményeit, amit a müncheni egyezmény semmibe vételének és eme szellem megtagadásának tekint, mert az egyezményt tárgyaló felek együttműködésre kötelezték magukat a békés elintézés érdekében. Neville Henderson nagykövét utasítást kapott, jelentse ki, hogy az angol kormány tiltakozik a német katonai eljárás által Csehszlovákiában keresztülvitt lépés ellen, amelynek Anglia nézete szerint nincs törvényes alapja. Az angol kormány most az egész helyzetet felülvizsgálja.

Wedgewood Ben: Felülvizsgálja-e a kormány a nemzetvédelmi programot, tekintettel arra, hogy Németország megszerezte Csehszlovákia hadianyagát és lőszerjavait?

Chamberlain: Nemzeti életünk minden vonatkozását felül kell vizsgálnunk nemzeti biztonságunk szempontjából. Ez áll nemzetvédelmünk programjára is.

Attlee őrnagy: Nyilatkozhatik a miniszterelnök az a jelenlegi nemzetközi helyzetről?

Chamberlain miniszterelnök: A ház birminghami beszédemből nyilván láthatja, hogy rendkívül komolyan tekintjük a multheti eseményeket. Mielőtt lehetséges, bővebben fogok nyilatkozni.

Halifax lord katasztrófa politikának nevezte Berlin eljárását

Halifax lord külügyminiszter a lordok házában a hozzáintézett kérdésekre kijelentette, hogy Csehszlovákia és a Ruténföld elfoglalása következésképpen Csehszlovákia feldarabolása teljesnek mondható.

Vitakozott azokkal az érvekkel, amelyekkel Németország indokolta eljárását és azt a meggyőződését hangoztatta, hogy a legfőbb döntő tényező nyilván a német haderő fölénye volt.

Ilyen körülmények között az angol kormány haladéktalan eljárás szükségességét érezte, amivel Stanley kereskedelemügyi miniszter és Hudson álla titkár berlini látogatását elhalasztottuk és a német kormányhoz formai tiltakozást intéztünk.

Anglia minden félreértést kizáró határozottsággal közölte álláspontját a német kormánnyal. Noha a lépéshez nem fűzött vérmes reményeket, helyesen tartotta a kormány, hogy tiltakozását leszögezte.

Utalt ezután a külügyminiszter arra, hogy Hitler Münchenig a népi elvet tartotta szem előtt amely kizárja a nem németeket a német birodalomból. Szeptemberben a szudétánemek érdekében az önrendelkezési jogra hivatkozott. Ez mostani eljárásával ellentmondásban áll.

Felmerül a kérdés, vajon Németország politikájának új fejezete kezdődik-e? Ujabb az a hír érkezett, hogy a német kormány túlzott követeléseivel lépett fel a román-német gazdasági ügyekben folyó tárgyalások során. Örömmel jelenthetem ki, hogy a román kormány, amely szintén nagy érdeklődéssel szemléli az elmúlt napok eseményeit, magától tartotta meg az ezekről szóló híreket.

London és Moszkva szoros összeköttetésben marad

London. A Reuter iroda közli, hogy nem nyert megerősítést az a jelentés, amely szerint Halifax lord, angol külügyminiszter Maisky szovjetországi nagykövétnek szövetség megkötésére tett volna javaslatot. Tény azonban, hogy az angol külügyminiszter és a szovjetországi nagykövét szoros összeköttetésben marad egymással. A Reuter jelenti, hogy igen komoly tények szólnak emellett, hogy ily szoros együttműkö-

Az angol nép évek óta állandóan kívánta a baráti viszonyt a német néppel. Népünk egyik legerősebb nemzeti ösztöne azt sugallja, hogy az összeütközések után fogjunk kezét és békülünk ki. Felismerjük a versaillesi szerződés által elkövetett bizonyos tévedéseket. Ezek orvoslását magunk is követeltük. De

valahányszor felmerült ennek lehetősége, hogy közeledjünk egymáshoz, a német kormány eljárása akadályozta meg az ezirányú haladást.

Ez áll főképpen az utóbbi hónapokra. Nemrég reméltük, hogy szorosabb gazdasági együttműködést kezdhetünk. Ebben a reményben készült a kereskedelemügyi miniszter berlini útjára. A német kormány multheti eljárása azonban megghusította ezt. Nem tudjuk, mikor kerül erre újból sor.

Ezután hosszasan vizsgálta az összeütközések elhárítását célzó módszereket és megállapította, hogy

az államok meggyeznek abban, hogy összefognak az egymásután támadást halmozó állam ellen, ha azok az államok, amelyek a nagyratör tervek útjában állanak, mindannyian messzemenő kölcsönös kötelezettségeket hajlandók vállalni, közös segítségére önvédelmi okokból, akkor a további meglepetések könnyen elkerülhetők lesznek.

Az angol kormány levonta a következtetéseket ezekből az esetekből és széles kormányzati intézkedéseket kezdett nemcsak a dominiumokban, hanem mindazokkal a kormányokkal is, amelyeket ez a kérdés érint.

A német eljárás végső következményeit nem lehet belátni. Valamennyi hasonló példa katasztrófát hozott azokra, akik ilyen uralomra törekedtek.

Hivatalos angol körök leszögezik, hogy a jelenlegi helyzet megvizsgálásán kívül a két hatalom megbízottai ismertették egymással a birtokukba jutott valamennyi értesülést. A tanácskozások során megállapodásra jutottak, hogy a két kormány szoros összeköttetésben marad egymással. A Reuter jelenti, hogy igen komoly tények szólnak emellett, hogy ily szoros együttműkö-

dés nemcsak Anglia és Oroszország között jött létre, hanem bekapcsolódnak

ebbe az együttműködésbe a többi demokrata hatalmak is és ezáltal gátat vetnek, hogy a jövőben az erőszak politikája érvényesüljen.

Anglia és Franciaország felkészül a kisállamok védelmére

Páris. Daladier miniszterelnök kijelentette, hogy Franciaország az utolsó emberrel megéri kitart. A Maginot vonalat 60.000 emberrel megerősítették és behívták az erődvonal védelmére különlegesen kiképzett tartalékosokat. A francia fővárosban továbbra is lázas diplomáciai tevékenység folyik.

Az angol kormánynak francia felfogás szerint már most komolyan kell számolnia azzal a lehetőséggel, hogy Romániának, Görögországnak s Törökországnak támogatást nyújtson és olyan támadás esetén, amelyre ezek nem szolgáltattak okot, tengeri úton a leg-rövidebb idő alatt kell csapatokat küldeni. Franciaországot katonai szerződések kötelezik Lengyelország, Jugoszlávia és Románia támogatására.

Párisban elterjedt hírek szerint Londonban óriási iramban fokozzák a fegyverkezést és Anglia ehen az évben nagyszámú repülőgéppel többet akar építtetni mint amennyi eredetileg a fegyverkezési tervben szerepel. Minden áron és a leg-rövidebb időn belül ki kell egyenlíteni Németországak hadianyag tekintetében Csehszlovák bekebelezésével szerzett előnyét. A News Chronicle legujabb jelentése szerint

Franciaországnak már most 200.000 embere áll készenlétben.

Páris. Coulonde berlini francia nagykövét hétfő délelőtt 10 órakor Párisba érkezett. Coulonde az újságírók előtt nem volt hajlandó nyilatkozni. Bonnet külügyminiszter a déli órákban hosszabb kihallgatáson fogadta a berlini francia nagykövét.

Páris. Bonnet francia külügyminiszter ma kihallgatáson fogadta Coulonde berlini nagykövét, Campbell angol ügyvivőt és Szurics párisi orosz nagykövét.

Ma Párisba érkezett Nogues tábornok, Marokko francia helytartója. A tábornok Erick Labonne tuniszi helytartóval és Lebeau algéri helytartóval részt vesz a Földközi-tengeri bizottság első ülésén.

A tervezett nemzetvédelmi intézkedésekkel kapcsolatban a francia minisztertanács fontos rendelkezéseket hoz egyes francia városok ut közigazgatási megszervezéséről. Ezek közé tartozik Marseille kikötőváros is. (Rador.)

A Romania" című lap Sukru Szaracsoglu török külügyminiszter nyilatkozatát közli, amelyben ez többek között a következőket mondja:

„Abban az esetben, ha a nagyhatalmak között háború törne ki, Törökország el van szánva arra, hogy megőrizze semlegességét és szükség esetén azt meg is védje. Törökországnak egyetlen állammal sincs titkos egyezménye. A kormányunk nem engedi meg titkos szerződések kötését. Minden nemzetközi egyezményünk nyilvános. Nézetem szerint a pokoli fegyverkezési verseny csak háborúhoz vezethet. Ennek ellenére azonban nem vesztettem el minden reményt, hogy a katasztrófát sikerül elkerülni, Bizom Európa felelős államférfijainak bölcsességében.

Tuka Berlinbe utazott

Pozsony. Hivatalosan jelentik, hogy Tuka Béla dr. helyettes miniszterelnök és Durcsánszky szlovák külügyminiszter hétfő délelőtt három gazdasági szakértő kíséretében Berlinbe utazott, ahol gazdasági tárgyalásokat kezd német körökkel.

Beszüntették a Cseh- és Morvaország fele irányuló lengyel árukivitelt

Varsóból jelentik: A lapok szerint a Cseh- és Morvaország felé indított áruküldeményeket Gdynia kikötőjéből visszarendelték. Ez épp úgy vonatkozik a hajózállományokra, mint a Danzigon keresztül történt vasuti szállítmányokra is. A leltított árukészleteket részben Kelet-Európa, részben Skandinávia felé szállítják. (Rador.)

Bucurestiből jelentik: A mai naptól kezdve újabb intézkedésig az „Air France“ repülőársaság Bucuresti—Páris közti járatait felfüggesztette.

Laval római útjának jelentősége

London. A Daily Telegraph párisi jelentése szerint lehetséges, hogy Laval volt miniszterelnököt Rómába küldik ki rendkívüli meghatalmazott miniszternek. Laval feladata volna az olasz sérelmek ügyének elsímitása. (Rador.)